

ನೇಸರು

₹ 5/-

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

Nesaru Tingalole

Vol XXX - 8

August 2012

Congratulations !

Gagan Narang
BRONZE MEDAL
SHOOTING
MEN'S 10 M AIR RIFLE

Vijay Kumar
SILVER MEDAL
SHOOTING
MEN'S 25-METER RAPID FIRE PISTOL

Saina Nehwal
BRONZE MEDAL
BADMINTON
WOMEN'S SINGLES

We are proud of You !

The Mysore Association, Bombay

393, Bhau Daji Road, Matunga, Mumbai - 400 019.

Tel.: 2402 4647, 2403 7065 • Fax : 2401 0574

Email : mysoreassociation.mumbai@gmail.com

ಎರಡು ರಸ ನಿಮಿಷಗಳು

22.07.2012ರ ಸಂಜೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ' ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ವಿದ್ಯಾ ಹರಿಕೃಷ್ಣರವರು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜೇಶ್, ಹರೀಶ್ ಮತ್ತು ಅನಂತರಾಮ್ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೂಗ್ ಸುರೇಶ್ ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ T.V. ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಅವರ ತಂಡದವರಿಂದ "ಹಾಸ್ಯ ಸಂಜೆ" ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 21.07.2012ರ ತನಿವಾರ ಸಂಜೆ ಜರುಗಿತು. ತಂಡದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜನಾರ್ದನ್, ರಾಮರಾವ್ ಪುಟಾಣಿ, ಕಾಮಿಡಿಸ್ಪಾರ್ ಉಮೇಶ್, ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಶಂಕರ್‌ನಾಗ್, ಮೈಸೂರು ಮಂಜುಳ ಮುಂತಾದ ಕಲಾವಿದರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ವಿವಿಧ ವಿನೋದಾವಳಿಗಳಿಂದ ಸಭಿಕರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದರು.

Congratulations

Kum. Sneha Raman

Marks Scored in SSC- 90%
School Attended: J.B.Vachha High School for Parsi Girls (Dadar)
Daughter of our members Shri. Ravi Raman & Smt. Kalpana Raman
Grand Daughter of Late Shri. P.R. Laksmiraman & Smt. Sarswati Raman

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ
ಶುಭಾಶಯಗಳು

ತಾ. 15-8-2012 ಬುಧವಾರ
ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ
ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00ಕ್ಕೆ
ಸರಿಯಾಗಿ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ
ಸಮಾರಂಭ ಜರಗಲಿದೆ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾರ್ವಿಕ ಸ್ವಾಗತ.

ಗೌ. ಸಂಪಾದಕರು :
ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

❖ ❖ ❖

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:
ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್
ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ
ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್
ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ
ನೀಲಕಂಠ ಮೇಡರ್

❖ ❖ ❖

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರತಿನಿಧಿ :
ಎಂ.ಎ.ಎನ್. ಪ್ರಸಾದ್

❖ ❖ ❖

ನೇಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ
ಬರಹಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ
ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ
ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು
ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. - ಸ೦

The views expressed by the
contributors in this journal
are theirs and not of the
Association and the
Association is not in anyway
responsible for the same.

- Ed.

❖ ❖ ❖

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :

ನೇಸರು

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
393, ಭಾವು ದಾಜಿ ರಸ್ತೆ,
ಮಾಟುಂಗ,
ಮುಂಬಯಿ-400 019.
☎ 24024647 / 2403 7065
Fax : 2401 0574

Email :
mysoreassociation.mumbai@gmail.com

Website :
www.mysoreassociation.in

ನೇಸರು ತಿಂಗಳೋಲೆ

ಸಂಪುಟ 30

ಆಗಸ್ಟ್ 2012

ಸಂಚಿಕೆ 8

ಗಂಡ-ಬೇ-ರುಂಡ

ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಕಿಂಡಿಯನ್ನು (inbox) ತೆರದಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಪ್ರಸಾದ ಕಳುಹಿಸಿದ ಒಂದು ಲಿಂಕ್. ಅದರೊಳಗೆ ರಾಯ್‌ಟರ್ಸ್ ಎನ್ನುವ ವಾರ್ತಾಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ 6 ವೀಡಿಯೋ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. “Public execution of woman condemned in Afghanistan” ಎನ್ನುವ ತಲೆಬರಹದಡಿ ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ತಲೆಬರಹಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಚಿತ್ರಗಳಿವು. ಕಾಬೂಲ್ ಹತ್ತಿರದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ನೆಲದಮೇಲೆ ಧೂಳುತುಂಬಿದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮುಖ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನಮಗೆ ಬೆನ್ನುಹಾಕಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮೇಲೆ ಹಾದರದ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ತಾಲಿಬಾನ್ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗಂಡಸು ಅವಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರದಿಂದ 5-6 ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅವಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿದ್ದಾಳೆ. ಸುತ್ತ ನೆರೆದ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಜಯಘೋಷ ಕೂಗಿದ್ದಾರೆ. ‘ಹಾದರವನ್ನು ಎಸಗಿದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಾಪುವಿನ ಎಚ್ಚರದ ಗಂಟೆಯಿದು’, ‘ಅಲ್ಲಾಪುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಿದು’ ಎಂದು ಜನ ಒಂಟಿ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಮೇಲೆ ಎಸಗಿದ ಹೇಯ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಂಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜನರ ಕಣ್ಣಾರೆಸಲು ಧಾಳಾಗಿ ಖಂಡನೆಯ ಮಾತುಗಳು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತವೆ. ಊರು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದ ಮೇಲೆ ಕೋಟೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದರೆಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆಷ್ಟು?

ಹಾದರ ಪಾಪ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಅವಳ ಜೊತೆಗೂಡಿದ ಗಂಡಸೂ ಪಾಪಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅವನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಅವನೂ ಆ ಜನರ ನಡುವೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮನೋರಂಜನೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ! ಎಂಬ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಸಾದನಿಂದ ಗಂಡ ಬೇ-ರುಂಡ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಬಂದ ಮರು ಉತ್ತರ ಹೀಗಿತ್ತು-“ ಆ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯದ ಹಿಂದಿರುವ “ಗಂಡಸರು” ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ : ಒಬ್ಬ, ಅದೇ ತಾಲಿಬಾನ್-ನ ತೀವ್ರವಾದಿ ಗುಂಪೊಂದರ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವ ಅವಳ ಗಂಡ (ಧರ್ಮಪತಿ?) ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬ -ಅಂದರೆ ವ್ಯಭಿಚಾರದಿಂದ “ಮನೋರಂಜನೆ” ಪಡೆದವನು-ಅದೇ ತಾಲಿಬಾನ್ ದಳದ ದಂಡನಾಯಕ. ಮಜಾ ಮಾಡಿದವರೂ ತಾಲಿಬಾನ್ -ನವರೇ; ಸಜಾ ವಿಧಿಸಿದವರೂ ತಾಲಿಬಾನ್-ನವರೇ; ಅವರೂ ಪಾಪಿಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದಿದ್ದೀ; ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಅವರು ‘ಗಂಡಸರು’ ಎಂದಷ್ಟೇ. So, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದುರಾಚಾರ ಎಲ್ಲದರ ನ್ಯಾಯವೂ ಅದು ಗಂಡಸು ಮಾಡಿದ್ದೋ, ಹೆಂಗಸು ಮಾಡಿದ್ದೋ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ”

Adultery ಇದು ಕೇವಲ ದೈಹಿಕವಾದದ್ದೇ? ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರು ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ)ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ‘ನಾಗಮಂಡಲ’ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾ, adultery was there, is there and will be there whether you agree it or not. ಎಂದಿದ್ದರು. ರೇಣುಕೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ನಾವೂ ಕಡಿದಿದ್ದೇವಲ್ಲಾ ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೇ! (ಮಾತೃಘಾತಕ ರಾಮ ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡುವುದು ಬೇರೆ!). ರೇಣುಕೆಯ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ, ಅವಾಸ್ತವವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪಂಚ ಪತಿವ್ರತೆಯರೆಲ್ಲಾ ಅನ್ಯ ಪುರುಷರ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರೇ! ಹಾಗಾದರೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ definition ಏನು? ನಮ್ಮ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಈ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಪೌರಾಣಿಕ ಕತೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ dialectic ಆದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದ್ದವು. ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬ ಅಮಾಯಕ ಮಹಿಳೆಯ ಹತ್ಯೆ ನಡೆದಿದೆ! ಹೀಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದೇ ಕಣ್ಣು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಡಿಗಿವೆಯೋ? ಅವಳು ಧರ್ಮದ ವಿರುದ್ಧ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ವಿರುದ್ಧ, ಯುದ್ಧ ಸಾರಿ ಸೋತಿದ್ದಾಳೆ. “When I saw this video, I closed my eyes... The woman was not guilty; the Taliban are guilty,” ಎಂದು, ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅಧರ್ಮದ ಮುಂದೆ ಧರ್ಮ ಅಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ! ಅಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯದೊರೆತಿದೆ.

ಹರಕೊಲ್ಲಲ್ ಪರಕಾಯ್ವನೇ ಹರ ಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ!

- ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಸಿಂಧು ದೇಶ: ಅಂದು-ಇಂದು-ಮುಂದು

ಆಂಗ್ಲರಾಹುವಿನಿಂದ ಭರತಭೂಮಿಯು ಮುಕ್ತವಾದ, ಶ್ರಾವಣ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಅಂಚಿನ ಆ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹ್ರೂ ಅವರು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಅಸಮಾನತೆ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ ಇನ್ನಿತರ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ; ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ನ್ಯಾಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಲೋಕತಂತ್ರ, ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇನ್ನಿತರ ಮೌಲ್ಯದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಜೀವಂತಗೊಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ; ಕರ್ತವ್ಯ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಶ್ರಮ, ಸೇವೆ ಇನ್ನಿತರ ನಾಯಕತ್ವ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ “ಭಾಗ್ಯದೊಡನೆ ಭೇಟಿ” ಎಂಬ ಚರಿತ್ರಕಾರಕ ಭಾಷಣವು ಸರ್ವಶ್ರುತ ವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಭಾರತರಥವು ನೆಹ್ರೂ ಬಯಸಿದ, ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಬಣ್ಣದ ಆ ಭಾರತದತ್ತ, ತಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಯತ್ತ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೊಂಚ ಹೊರಳಿ ನೋಡುವುದು ಇಂದಿನ ನವಭಾರತೋದಯೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ, 1.27 ಸಹಸ್ರಸಹಸ್ರ ಚದರ ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಹರವುಳ್ಳ, 1.24 ಶತಕೋಟಿಯಷ್ಟು “ಪ್ರಜಾಪ್ರಭೂತ”, 65 ವರ್ಷ ವೃದ್ಧ ಭಾರತದ ಮಹಾಭಾರದ ಗಾಢೆಯು ಅನೇಕ ಮಹಾಭಾರತಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗುವುದರಿಂದ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವೇ ಬಿಂದುಗಳ ಸಂದಿನಿಂದ ಸಿಂಧುವಿನೊಳಗೆ ಇಣುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. 1947 ಮತ್ತು 2012: ಒಂದು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

1. ಅಂದು ಭಾರತದ ಸಾರಥಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಅತಿರಥ, ಮಹಾರಥ, ಭಗೀರಥರು. ಅದೇ ಇಂದಿನ “ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪ್ರಭು”ಗಳು ಅತಿರತಿ, ಮಹಾರತಿಯನ್ನು ಭಾರತಮಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾಮರು.

2. ಅಂದಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೇಶವು ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲೆಂದೂ, ದೇಶವೇ ದೇವಾಲಯವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇಶಾದ್ವೈತ ವನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದರು. ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವವರು, ಸರ್ವಭೂಮಿಯೂ ತಮ್ಮದೆನ್ನುವ (ಇಡೀ ಭಾರತವೇ ಒಂದು ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್!) ‘ಸರ್ವಾಪಕಾರ’ ಭೂಷಿತ ಸಾರ್ವಭೌಮರು. ತಮ್ಮ ವೈಭವಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದಾನ ಮಾಡುವ ಭರತೇಶರು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಧಿಯನ್ನೂ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿ-ನಿಧಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳು.

3. ಅಂದು ಜನಮನವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಗಣವಾಗಿ, ಭಾರತಾಂಬೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ದನಿಯಿಂದ “ವಂದೇ ಮಾತರಂ” ಎಂದು ಭಾವಭಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು, ದುರ್ಧರ್ಮಾ ನಂದರು, ಭಾಷಾಪಾತಕರು, ಓಟು-ಜಾತಿ ಎಂಬ

ದ್ವಿವಿಧ “ಮತ”ಗಳನ್ನೂ, ಮತಗಳನ್ನೂ “ಗಂಟು” ಮಾಡಿರುವ “ಅತಿ-ಅತಿ-ಜಾತೀಯತೆ”ಯ “ಮತಾಚಾರ್ಯ”ರೇ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಮಾನಸ ಭಂಜಕರು, ದ್ವೇಷಸ್ಥರು ಮತ್ತು ವೇಷಧಾರಿಗಳ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ, ಅನೇಕ ಧ್ವನಿಗಳ ಏಕಕಾಲಿಕ ಕಾಕಸಂಗೀತವು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದೆ; 125 ಕೋಟಿ ಭಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಮನಸ್ಸುಗಳು 125 ಕೋಟಿ ಹೆಡೆಯ ಹೆನ್ನಾಗರದಂತೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕತೆಯನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿವೆ.

4. ಅಂದು ನಾವು ನೋಡಿ ನಮಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ತ್ಯಾಗ-ಸ್ವಚ್ಛತೆ-ಸಮೃದ್ಧಿ-ಧರ್ಮಚಕ್ರ ಸಂಕೇತಿಸುವ ಒಂದು ಭವ್ಯ ಬಾವುಟ. ಅಂದು ಇದ್ದದ್ದು ಅದೊಂದೇ ಬಾವುಟ, ಒಂದೇ ಸೇನೆ. ಆದರೆ, ಆ ತ್ರಿರಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಎರಡು ಮಾತ್ರ: ಕಾಳಹಣ-ಕರಾಳಗುಣದ ಕಪ್ಪು, ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಷಾಹಿ ಟೇಪುಗಳ, ರಕ್ತಬಸಿದು ಬಾಳುತ್ತಿರುವವರ ಕಡುಗೆಂಪು. ಧರ್ಮಚಕ್ರದಂತೂ ಕಥೆಯೇ ಬೇರೆ. ಜನ “ಸೇವಕರ” ಬಿಲಿಯನ್, ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಕೊಳ್ಳೆಮೊತ್ತಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳೆಸೊನ್ನೆಗಳ ಸಾಲನ್ನೂ, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮುಸುಕು

✉ ಎಸ್.ಜಿ.ಸೀತಾರಾಮ್. ಮೈಸೂರು
c_ta_rom@yahoo.co.in

ತ್ತಿರುವ ಮೌಲ್ಯಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತ ಬಂದು, ಕಡೆಗೆ ಆ ಚಕ್ರವು ಒಂದು ದಪ್ಪ-ದಟ್ಟ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿ, ಅಧರ್ಮಚಕ್ರವಾಗಿ, ಬರಲಿರುವ ಕೂಪಕಂದರದ (ಬ್ಲಾಕ್ ಹೋಲ್) ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಹಿಂದುರುಳಲಾರಂಭಿಸಿ ಹಲವು ದಶಕಗಳೇ ಕಳೆದವು. ತ್ರಿರಂಗವು ಹೀಗೆ ಗತಿಸಿರುವಂತೆಯೇ, ಇಂದು ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ, ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ, ಬಣ-ಉಪಬಣಕ್ಕೂ, ಚಳುವಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾವುಟ, ಒಂದೊಂದು ಸೇನೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. (ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸನ್ಮಂತ್ರಿಯ “ಸತ್ಯರ್ಮ”ಕಾಂಡಕ್ಕೂ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ತನಿಖೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, “ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಮಹಾಸೇನೆ”ಯ ರಚನೆಯೊಂದು ಈಗ ಬಾಕಿಯುಳಿದಿದೆ.)

5. ಅಂದು “ಸ್ವ” ಎಂದೊಡನೆ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಸ್ವದೇಶಿ, ಸ್ವಯತ್ನ, ಸ್ವಶಕ್ತಿ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೇ “ಸ್ವ” ಅಂದೊಡನೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ಹೊಳೆಯುವುದು “ಸ್ವಾಹಾ!” ಸ್ವತ್ತು, ಸ್ವಕುಟುಂಬ, ಸ್ವಜಾತಿ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳು; “ಸ್ವತಂತ್ರ” ಎಂದರೆ ಸ್ವಂತೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿರುವ “ಸ್ವ-ತಂತ್ರ” ಮತ್ತು “ಜನತಂತ್ರ” ಎಂದರೆ

“ಜಾಣತಂತ್ರ” ಇತ್ಯಾದಿ ಅರ್ಥಾಂತರಗಳು.

6. ಅಂದು ಆಳಿದ ಪ್ರಭುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿದ್ದರಷ್ಟೆ. ಆದರಿಂದ, “ಚುನಾವಣೆ ಯೆಂಬ ಚುರಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಮುದ್ದೆ “ಹೊಡೆದು”ಕೊಂಡು ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಧಣಿಗಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವ, ಆಳುಕಾಳುಗಳಂತೆ ಕಾಣುವ ಇಂಥ ದುಃಶಾಸಕ, ಅಧ್ಯಧರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಇಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು. ಜಾತಿ, ಭಾಷೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು “ಪಾಳೆಯ”ಗಳನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾಳೆಯಗಾರರು; ದೇಶ ತುಂಡಿರಿಸಿ ಆಳುವ ತುಂಡರಸ-ಪುಂಡರಸರು; ಒಡೆದು-ಹೊಡೆದು ಆಳುವ ಒಡೆಯರು ... ಇಂಥವರ ರಾಜಗಣಗಳೇ ಇಂದು ಈ ಭರ್ತ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿವೆ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಲೀಲೆಯನ್ನು ಮಿಂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. “ಆಳು”ಗಳೇ “ಮಾಲೀಕ”ರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಉಚ್ಚ ಪಟ್ಟಗಳಿಗೆ ತುಚ್ಛರನ್ನು ಹರಸಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಹುಚ್ಚುತನವೇ ನಮ್ಮ ಈ “ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ” ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

7. ಅಂದೂ, ಅನೇಕ ಭಾರತಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ವಿದೇಶ ಮೋಹ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲಕರ್ಷಣೆ, ಗಾಢವಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ? ಇದೇನೋ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೇ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅಂಧಸಮುದ್ರದ (ಅಖ್ಯಾಂಟಿಕ್) ಈಚೆಗಿದ್ದ ಮೋಹ ಇಂದು ಅದರಾಚೆಗೆ ಸರಿದಿದೆಯಷ್ಟೆ. ತತ್ಪಲವಾಗಿ, ಅಮೆರಿಕಾವಿಷ್ಟ ಪಾಲಕ-ಪೋಷಕರು ಭಾರತವೆಂದರೇ ಒಂದು ಭಾರವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅಮೆರಿಕದ ಅಮಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಅಮೆರಿಕ! ಅಮೆರಿಕ!! ಎಂಬ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಅವರು ಮತ್ತೆಂದೂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಆಚೆಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದು ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಕಾರಕೂನರನ್ನು ಒಲವಿನಿಂದ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರತವು, ಇಂದು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ, ಸತ್ವಶಾಲಿ ಯುವಕರನ್ನು ಅಮೆರಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದೆ; ತನ್ನ ಇಡೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ಪರತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಬುದ್ಧಿರಾಶಿಯು ಅಮೆರಿಕಾತುರವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಾಹಾಕೃತ ಹಣರಾಶಿಯು ಸ್ಪಿಸ್ಟಾಂಕಾಬಿ ಮುಖವಾಗಿಯೂ ಹರಿದುಹೋಗಿ, “ಭಂಡ”ವಾಳ ವಷ್ಟೇ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲು ಉಳಿಯುತ್ತಿದೆ.

8. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ, ಅಪಚಾರ, ಧಂಬಾಚಾರ, ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇವೆಲ್ಲ

ಅಂದೂ ಇದ್ದವಲ್ಲವೇ? ವಿಂಡಿತ. ಆದರೆ ಅಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿ, ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯ ಅರ್ಹತೆಯಾಗಿ, ಹುದ್ದೆದಾರರ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ; ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ “ಡಿ.ಎನ್.ಎ.-ಗತ”ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಲಂಚವೆಂಬ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯು ಅಗ್ರವ್ಯಾಧಿಯಾಗಿ, ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಉಗ್ರ ಅರ್ಬುಡವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ (‘ಮಂತ್ರಿ’ಶಕ್ತಿಯಿಂದ) ಅಪಹರಿಸುವ “ಸಂಸ್ಕೃತಿ” ಆಗಿನ್ನೂ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. “ಜಾತಿಯೇ ಜ್ಯೋತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ~ ಸುಲಿಗೆಯ ಕೆಲಸ, ತದುಕಲು ಕಲಿಯಿರಿ, ನೀವಿರುವುದೆ ನಮಗಾಗಿ” ಮುಂತಾದವು ಆಗಿನ್ನೂ ಆಳರಸರ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಸೂಕ್ತಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಐ.ಎ.ಎಸ್.-ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸೇನಾ “ದಂಡ” ನಾಯಕರು, ಗಣ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಸುಸಂಪೂಜಿತ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು, ಬಿರುದಾಂಕಿತ ಸಮಾಜಸೇವಕರು, ಬಹುಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವರು ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜಾಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು ಆಗ ಹೀಗೆ ಹಗರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳಿಗಳ ಕೊಳ್ಳವಾಗಿ, ‘ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರರು’ ಕೊರೆದ ಬಿಲಿಯನ್ ಬಿಲಗಳ ಬೀಡಾಗಿ, ಸುರಂಗರಾಜರ ರಾಜಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು “ಪ್ರಬುದ್ಧ”ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಹುದ್ದೆಯು ಇನ್ನೂ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಯುಕ್ತವೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾನನದ ಕಾನೂನು ಸೋಂಕಿತ್ತು, ಆದರೆ ಸೊಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಂಧುದೇಶವು ಪ್ರಜಾಂತಕ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಸಿಂಧುವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಾಗಿ, ವಿದೇಶಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರು ಇತಿಹಾಸದಾದ್ಯಂತ ಸೂರೆಗೈಯದಿದ್ದಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಾಂತರಿಸುವ ಸ್ವದೇಶಿ ರಾಷ್ಟ್ರಹೀನರು, “ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಿಂಡಿಯಣ್ಣರು” ಆಗಿನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ!

9. ಅಂದು ಮುಗಿಲು ಮುಚ್ಚುವ ಮಹೋನ್ನತ ಮಹಲುಗಳು, ನಾಗಾಲೋಟವನ್ನೋಡುವ ನಾಗಾಲಿಗಳು (ನಾಲ್ಕುಗಾಲಿ, ಚತುಶ್ಚಕ್ರಿ, ಯಂತ್ರಾಶ್ಚ ಅಥವಾ ಕಾರ್), ಬೈಲುಬೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಂಗಣ ಗುಣಿಯವ ಮೋಬೈಲ್‌ಗಳು, ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಹಾಡಿಡಲಾಗುವ ಐ-ಪಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರ ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ತೊಡೆಬಿಡಿಗಳು (ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್), ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ವಾಹಿನಿಗಳ ಮೂಲಕ “ದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ಲತ್ತೈದು” ಗಂಟೆಕಾಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚ್ಯೂಯಿಂಗ್‌ಗಮ್ ಜಗಿಸುವ ಟಿ.ವಿ.ಗಳು, ಹೆಜ್ಜೆಗೊಂದು ಹಾದುಬರುವ

ಯಾಂತ್ರಿಕ-ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಕಲವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಅತಿತಾಂತ್ರಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಇಂದ್ರಲೋಕದ ಇಂದ್ರಿಯಭೋಗವನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಚಂದ್ರಚುಂಬಿತ ಹೋಟೆಲ್-ರಿಸಾರ್ಟ್‌ಗಳು, ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ-ಅತ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಶ್ರಮಾಶ್ರಮಗಳು, ಬಹುಕೀರ್ತಿತ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು, ಮಾಲೆಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲುಗಳನ್ನೀಯುವ ಮಾಲ್‌ಗಳು, ಒಂದು ಮಹಾಪದ್ಮ (ಟ್ರಿಲಿಯನ್) ಡಾಲರ್ ಸಮಗಟ್ಟುವ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಅಂದು ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಎಟುಕದಾಗಿತ್ತು.

ಹತ್ತಿರಹತ್ತಿರ ಏಳು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿನ ಈ ಏಳಿಗೆಯಿಂದ ಏವಾರಿಸಲ್ಪಡುವವರಿಗೆ, ಮಾಳಿಗೆಯೇರಿ ಹೋಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಪೀಳಿಗೆಯು ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಮಿಕ್ಕ ಜನಕೋಟಿಗಳು ಕೊಳಿಗೆ-ಕಾಳಿಗೆ-ಕೂಲಿಗೆ ಹೆಣಗಿ ಹೆಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸುಳಿವಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಯ್ದ ಕೆಲವು “ಅತಿಮುದ್ದು” ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಸಂಬಳ-ಸಾರಿಗೆ-ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಚಾಡಿ, ಮಿಕ್ಕ ಸುಸ್ಥಾಪಿತ “ಸುಶೋಷಿತ”ರನ್ನು ಒಳಗೊಳಗೇ ನಿರ್ಧನರನ್ನಾಗಿ, ನಿಧನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದಕತೆಯು ಯಾರಲ್ಲೂ ಆತಂಕವುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ನಡುವೆ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ಚಿಣ್ಣರು ರಾತ್ರಿಯೊಡಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಹಸಿವಿನಲ್ಲೇ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ಉದಾರ ಉದರವಾದಿ ಉದ್ಧಾರಕರನ್ನೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಟನ್ ಧಾನ್ಯರಾಶಿಗಳ ಮುಂದೆ ಧಾನ್ಯನವಗ್ನರಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಹಸುಳೆಗಳು ಆಸು ನೀಗುತ್ತಿರುವುದು ತುಸು ಮರುಕವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಸರಣಿಯಿಂದ ವಿದರ್ಭದ ಹತ್ತಿ ನೆಲವು ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವುದು (ಸಾಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ?); 13 ಕೋಟಿ ಬಾಲಕೂಲಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಅವನಾವನಿಯ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವ ತೇಯುತ್ತಿರುವುದು, ಮತ್ತು 14 ಕೋಟಿ ಬಾಲಭಾರತರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಉದುರಿಹೋಗಿರುವುದು; ಪಂಜಾಬ್‌ನಂಥ ಪುರೋಗಾಮಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೀಟನಾಶಕವಿಷದಿಂದ ಕಾನ್ಯಾಗ್ರಸ್ತರಾದ ನೂರಾರು ಬಡರೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿ “ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೈಲು” ಹತ್ತಿ ದೂರದ ಬಿಕನೇರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಓಡಾಡುವಂತಾಗಿರುವುದು ... ಇವೆಲ್ಲವೂ ಯಾರ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೂ ಆಘಾತಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಶತ 75 ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ “ಎಲ್ಲಿ ಮರೆಯು ಸಿಗುವುದೋ ಅಲ್ಲೇ ಶೌಚಾಲಯ” ಎಂಬಂತಾಗಿರು

ವುದು; ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಿಗದ ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಮಾಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದುಕೆಗಳ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಪಾಲನೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು; ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ದುರ್ಲಭವಾದ ಭೂಮಿ, ನೀರು ಮತ್ತಿತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಐಟಿ-ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು; ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮವು ಅತ್ಯುನ್ನಾದಕ ಟಿ.ವಿ. ಸೀರಿಯಲ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ಸೀಳುವ, ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಮಾಡುವ ನವನವೀನ ಕಪಟೋಪಾಯಗಳನ್ನೂ, ಗಾಢ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೂ ದಿನವಿಡೀ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಿರುವುದು; ಕ್ರಿಕೆಟ್ ವಾಹಿನಿಗಳು ಕಲಾತ್ಮಕ ಪಂದ್ಯವೊಂದನ್ನು ವರ್ಷಾವಧಿ ದಂಧೆಯನ್ನಾಗಿಸಿ, ಯುವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡಿ, ಐ.ಪಿ.ಎಲ್. ಎಂಬ ಒಂದು ಪಾಪಕೂಪವನ್ನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವುದು; ಕಡುಗಲಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಪಂಜಾಬಿ ಯುವಕರು ನಶೀಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ವಶರಾಗಿ ಬೇಸಾಯ-ಸೈನ್ಯ ಎರಡನ್ನೂ ತೊರೆದು ಓಟ ಕೀಳುತ್ತಿರುವುದು; ರಕ್ತದಾಹಿ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳು ಗ್ರಾಮಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೃಷಿಭೂಮಿ-ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನುಂಗಿ ನೋಣೆದು, ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ವ್ಯವಕಲನದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನಾಗಿಸಿರುವುದು; ಮೆಟ್ರೋಗಳು ಊರ್ಧ್ವಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಅವುಗಳ ಭೂಗತ ಪ್ರಪಂಚವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಧೋಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು; ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಪಬ್ಬು-ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀರೇಶ, ರಮೇಶ, ವಿಸ್ಕಿಯಂತೇಶ, ಅಮಲೇಂದ್ರೇಶ್ಯಾದಿ “ಮದ್ಯ”ರಾತ್ರಿಮಕ್ಕಳು ಉಬ್ಬುತ್ತಿರುವುದು, ಮತ್ತು ಅವಿರಿಖಾದ್ಯ ಅಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನವಪೀಳಿಗೆಯ ವೈನ್‌ತೇಯ-ವೈಕೋದರ ಸೋದರಸೋದರಿಯರು ಸ್ವ-ಉದರವನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಾ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು “ಬಾರ್-ರತ” ದೇಶವನ್ನು, “ಜಡ”ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು; ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿರುವ ದೈನಿಕ ದುಂಡಾವರ್ತಿ -ಒಂದೇ, ಎರಡೇ, ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಹನ್ನೆರಡೇ!? ದಿಟವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ನರನಾಡಿ ನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಯುಗದಿಂದಲೂ “ದೇವ ಕಣ”ವನ್ನು (ಗಾಡ್ ಪಾರ್ಟಿಕಲ್) ಧರಿಸಿರುವ ಭಾರತೋದ್ಭವರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಹೇಗಾಯಿತು? ಏನಾದರಾಗಲಿ, ಈ ಯಾವ ಸುಡುಸತ್ಯಗಳೂ, ಸ್ವಹಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿರುವ ಅರಸುಗಳನ್ನು, ಲಂಡ-ಲೋಲುಪ-ಲಂಚಬಡಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ನಿತ್ಯಸನ್ನಾನಿತ ಬುದ್ಧಿಜೀವೋತ್ತಮರನ್ನು, ಧರ್ಮಾ ಗ್ರಹಿ-ನ್ಯಾಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು, ಸ್ವ-ಸಂತ್ಯಪ್ತ ಸು-ಸಂಸುಪ್ತ ಪ್ರಜಾಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಾಕಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ವೈಣಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ

ವೀಣೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ಶೇಷಣ್ಣನವರು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ಬಾನಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವರ್ತಕರು. ಜುಲೈ 25ಕ್ಕೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನು ಸೇರಿ 86 ವರ್ಷಗಳು ಸಂದವು

1924 ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಚಿತ್ರ. ಅವರ 72ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ವರ ಕೊನೆಯ ಭಾವ ಚಿತ್ರ

ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಆದಿಪ್ರಯ್ಯನವರ ವಂಶದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ತಲೆ. ಇವರ ತಂದೆ ಭಕ್ತಿ ಚಿಕ್ಕರಾಜಪ್ಪನವರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರು. 1852ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಏಳು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಕಂಠೀಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ತೀರ್ಥರೂಪುರವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಶೇಷಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ವೀಣಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿದರು. ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಾಲ್ಕಾರು ಪಲ್ಕವಿಗಳು, ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ತಾನಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ತಲ್ಲೀನತೆಗಳೂ ಅಪೂರ್ವವಾದವು. ಅವರ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಕ್ಕ ವೆಂಕಮ್ಮನವರೇ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ. ಸಾಧನೆ- ಕೇಳಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಂದ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ವೀಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಭುತ್ವ, ಮಧುರ ನಾದ ಹಾಗೂ ಎಣೆ ಇಲ್ಲದ ಮನೋಧರ್ಮ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಸದಾಶಿವರಾಯರಲ್ಲಿ ಗಾಯನದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ರಾಯರು ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ತ್ಯಾಗರಾಜರ ನೇರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಗಾಯನ ಹಾಗೂ ವೀಣಾಭ್ಯಾಸ ಎರಡರಲ್ಲೂ ವೀಣೆ

ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಸಹಪಾಠಿಗಳು.

ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ "ಭಕ್ತಿ" ಯನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಪ್ರಭು ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಪಿಟೀಲು, ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಗಾಯನ ಹಾಗೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆ ಒಂದು ಅಪರೂಪ ಮೇಳ. ಪ್ರಭು ಆಸ್ಥಾನಿಕರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮೀರಿದ ಸ್ನೇಹ, ಆತ್ಮೀಯತೆಗಳು ಮಹಾರಾಜರು ಮತ್ತು ಶೇಷಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ಪರಿಮಳ : ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಯಿಂದ ದೆಹಲಿಯವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಅರಮನೆ, ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವಿನಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ-ಗೌರವದ ಸಂಕೇತವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಥಳ ಮಿತಿಯಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದೆ.

ರಾಮನಾಥಪುರಂ, ಅಂದಿನ ಪರಿಚಿತ ಸಂಸ್ಥಾನವಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗೀತ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಸ್ವತಃ ಮಹಾರಾಜರೇ ಸಂಗೀತಗಾರರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಮಹಾರಾಜ ಭಾಸ್ಕರ ಸೇತುಪತಿ

ಅವರು ನವರಾತ್ರಿಯ ವಿಶೇಷ ದರ್ಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವಿನಿಕೆ ರಾಜರ ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯಿತು.

ಮರುದಿನವೂ ಅವರದೇ ವೀಣಾ ಕಚೇರಿ ಏರ್ಪಡಾಯಿತು. ಅಂದೂ ವೀಣೆಯ ದಿವ್ಯಾನುಭವ: ಅಮೃತದ ಸವಿ. ಹೀಗೇ ನವರಾತ್ರಿಯ ಒಂಭತ್ತು ದಿನಗಳು ಶೇಷಣ್ಣನವರದೇ ವೀಣಾ ಕಚೇರಿ. ಅರಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವೀಣಾ ರೈಠುಕಾರ. ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಕನಕಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅಂಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕಚೇರಿ ರಾಮನಾಥಪುರಂ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು.

ಮೇನಾಮರ್ಯಾದೆ

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಬರೋಡಾ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಸಂಗೀತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಪೋಷಣೆಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬರೋಡಾ ಅರಮನೆಗಳ ಆಸ್ಥಾನಿಕರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿ, ವಿನಿಮಯ, ಸನ್ಮಾನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬರೋಡ ಮಹಾರಾಜ ಸಯ್ಯಾಜೀರಾವ್ ಗಾಯಕವಾಡರು "ವೈಣಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ" ಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಏರ್ಪಡಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ದಿನದ ಬದಲು ಮೂರು ದಿನ ಕಚೇರಿ ನಡೆಯಿತು. ಸರಸ್ವತಿಯೇ ಪುರುಷರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಈ ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಸುಂದರವಾದ ಮೇನಾಮನ್ನು ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲೇ ಮೈಸೂರು ಮುಟ್ಟಿತು. ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನಿಕರಿಗೆ ಬೆರೊಂದು

ಮೈಸೂರು ವಿ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ತುಮಕೂರು

ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಈ ಸನ್ಮಾನದಿಂದ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸಂತೋಷ ಹೆಮ್ಮೆ ಆದುದು ಸಹಜವೇ. ದೊರೆಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಆ ಮೇನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅರಮನೆಯ ಧ್ವಜಪತಾಕೆ, ರಾಜಲಾಂಛನ, ಜೋಡಿ ಸುತ್ತು ದಿಂಡು ಹಾರಗಳ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಹಿತ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾದವು. ಆದರೆ, "ಈ ಗೌರವವೆಲ್ಲಾ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು, ತಮಗೆ ಅಲ್ಲ" ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ವೀಣೆಯನ್ನು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಾಗ್ದೇವಿಗೆ ಸಮಿಸಿದರು. ಮೇನಾದ ಮುಂದೆ ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನಡೆದರು. ಹೀಗೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು "ವೈಣಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ" ಮಾತ್ರವಲ್ಲ "ಗುರುಶಿಖಾಮಣಿ" ಯೂ ಆಗಿ ಬೆಳೆದರು.

ಕೋಟಿಯೊಳಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬರೋಡ ಮಹಾರಾಜರು ನೀಡಿದ ಮೇನಾ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಂದಿಗೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು (1908). ಎಡ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೇನಾ ಮುಂದೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಿಡಾರಂ ಕ್ರಿಷ್ಣಪ್ಪ, ಸಾಲಿನ ಕೊನೆಗೆ ವೀಣೆ ರಾಮಣ್ಣನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅರಮನೆಯ ರಾಜ ಮರ್ಯಾದೆಗಳಾದ ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ, ಶ್ವೇತ ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನಾದೋಪಾಸಕ :

ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣಾವಾದನ ಕಚೇರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಅವಧಿಯವು. ಕೃತಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗ, ಮಧ್ಯಮಕಾಲ ಮತ್ತು ಪಲ್ಲವಿಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೃಜನಶೀಲ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯೇ ಹೊರತು ಚಿಟ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಒಂದೇ ರಾಗವನ್ನು ಹತ್ತು ಸಲ ನುಡಿಸಿದರೂ ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಆ ರಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಸಬಣ್ಣ. ಹೊಸ ಆಕಾರ, ಹೊಸರುಚಿ. ಹೀಗಾಗಿ ರಾಗದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ರಾಗ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಅರಳಿಸಿ, ಸಂಗೀತದ ಕಂಪನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಚೇರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಾವಳಿ, ತಿಲ್ಲಾನಗಳ ಮೇಲೊಗರ. ಕರ್ಕಶತೆಗಳಲ್ಲದ ಮೃದುವಾದ ಮೀಟು. ನಾದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ವಾದ್ಯ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ವೀಣೆಯು ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ವಾದ್ಯವಾಗಿರದೆ ಒಂದು ಉಪಾಸನೆಯಾಗಿತ್ತು. "ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ನುಡಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ವೀಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನುಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?" ಎಂಬ ಅರ್ಹವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾರು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೂ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾದುದು. ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ನುಡಿಸಲು ಅಶಕ್ತರಾದಾಗ "ಸಾಯಲು ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲ; ಆದರೆ, ವೀಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ನೋವಾಗುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರ

ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಮುಖ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಸ್ವರಜತಿ (11), ವರ್ಣ (9), ಕೀರ್ತನೆಗಳು (11), ತಿಲ್ಲಾನಗಳು

(17), ಕನ್ನಡ ದೇವನಾಮಗಳನ್ನು (5) ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಖರಹರ ಪ್ರಿಯ, ಭೈರವಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಗಗಳಲ್ಲದೆ ವಾನವತಿ, ವನಸ್ಪತಿ, ಮುಂತಾದ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ರಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಅವರ ಸ್ವರಜತಿಗಳು ಇವೆ. ಆಲಾಪನೆ ತಾನಗಳೊಂದಿಗೆ "ಪಲ್ಲವಿ"ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿನಿಕೆ ಮಾಡಲೂ ಶಂಕರಾಭರಣ ಸ್ವರಜತಿ ಅರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ವೈಣಿಕರು ನಿತ್ಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾಂಬೋಧಿ ಸ್ವರಜತಿಯನ್ನು

ಬಳಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಅವರ ವರ್ಣಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದಕ್ಕುವಂತಹವುಗಳಲ್ಲ. ಖಂಡ ಧ್ರುವ, ಮಿಶ್ರ ತ್ರಿಪುಟಿ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷಿಪ್ರ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಅಗತ್ಯ. ಕೇದಾರ, ಸಾವೇರಿ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರಾಗದ ರಾಗಭಾವ ಮಡುಗಟ್ಟಿದೆ. ರಾಗದ ಸಂಚಾರಗಳು ರಾಗ ಅಧ್ಯಯನ ಪಟುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ರಾಗಮಾಲಿಕಾ ವರ್ಣಗಳಿವೆ. ಬೇಹಾಗ್ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ರಾಗಗಳಿದ್ದರೆ, ಬೇಗಡೆ ವರ್ಣವು ಹದಿನೆಂಟು ರಾಗಗಳ ರಾಗ ರಸಾಯನ. ಅವರು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌರಿ, ನಾಟಕ ಪ್ರಿಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲದ ರಿಷಭಪ್ರಿಯ, ಗಮನಶ್ರಮ ಮುಂತಾದ ರಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ತಿಲ್ಲಾನಗಳು ಲೋಕ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ತೋಡಿ, ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಬೇಗಡೆ ಮುಂತಾದ ಘನರಾಗಗಳಲ್ಲದೆ ದರ್ಬಾರಿ, ಕಾನಡ, ಫರ್ಜ್, ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ರಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಅವರ ಜಿಂಜೂಟಿ ತಿಲ್ಲಾನವಂತೂ ಎಂದು ಅಚ್ಚ ಹಸಿರಾಗಿರುವಂಥ ರಚನೆ. (ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮಿತವ್ಯಾಪ್ತಿ ಉಳ್ಳ ಜಿಂಜೂಟಿ ರಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರೇ). ಅವರ ಬೇಹಾಗ್ ತಿಲ್ಲಾನವು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ತಿಲ್ಲಾನಗಳು ದ್ರುತಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ವರದಿಂದ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಾ ರಾಗದ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ರಾಗ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ರಚನೆಗಳು ಕೈದೀವಿಗೆಯಂತಿವೆ. ತಿರುಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಸರಸ್ವತೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಮುಂತಾದ ದೇವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಷ, ಶೇಷದಾಸ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ರಚನೆಗಳಿದ್ದರೂ ತಿಲ್ಲಾನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುಗಳ ಮೇಲೆ (ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು) ಶೋಷಕ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾವಡಿಯೂ ಉಂಟು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮನೋಧರ್ಮದ ಒಂದು ರುಳಕನ್ನು ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಾಟುಸ್ವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿವೆ.

ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆ

ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗವನ್ನೇ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿ ಮೈಸೂರು ವೀಣಾ ಪರಂಪರೆ ಅನ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಶರ್ಮಾದೇವಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಭೈರವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ, ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ, ವಿ. ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯರ್, ತಿರುಮಲೆ ರಾಜಮ್ಮ, ಎಂ.ಎಸ್. ಭೀಮರಾವ್ ಹಾಗೂ

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಕಲಾವಿದರೊಡನೆ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು - ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎರಡನೆಯವರು. ಉತ್ತರಾದಿ ವಾದ್ಯಗಳಂತೆ ವೀಣೆಯನ್ನು ಊದ್ಧ್ಯಮುಖವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಇಂದೋರಿನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಚಿತ್ರ

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮನೆ.

ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಅಣ್ಣನ ಮೊಮ್ಮಗ ಎ.ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಗ ವಿ.ಎನ್. ರಾವ್ (ಸ್ವರಮೂರ್ತಿ). ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಕಲಿತದ್ದಲ್ಲದೆ, ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೂ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿಯೇ ವರ್ತಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬಹುಮಂದಿ ಕಲಾವಿದರು ಈ "ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು" (ಶೇಷಣ್ಣ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ) ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವರೇ. ಹೀಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಬಹುತೇಕ ಹಿರಿಯ ವೈಣಿಕರುಗಳು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಜಲತರಂಗ

ಬರೋಡಾ ಆಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮೌಲಾಭಕ್ಷ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರ ಜಲತರಂಗ ವಾದನ (ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ) ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ವಾದ್ಯದ ಕಿಣ ಕಿಣ ನಾದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಆ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಅತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲೇ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ವೀಣೆಯ ಜೊತೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಜಲತರಂಗ ಕಚೇರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಜಲತರಂಗ ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸ್ಥಾನ ತಂದುಕೊಟ್ಟವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರೇ. ಹೈದರಾಬಾದ ನಿಜಾಂ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಪುದುಕೋಟೆ, ಸೇಲಂ, ರಾಮನಾಥಪುರಂ, ಚೆನ್ನೈ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಅವರ ಜಲತರಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದವು. ರಾಮನಾಥಪುರಂ ಅರಮನೆಯ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸ ಆನಯಂ ಪಟ್ಟಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯರ್ ಅವರಂತೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಜಲತರಂಗ ವಾದ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು, ಪಿಟೀಲು, ಸ್ವರಬತ್, ಪಿಯಾನೋ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಬರಹಗಳು

ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆ ಆಬಾಲವೃದ್ಧ ರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಗೀತಗಾರರು, ಸಾಮಾನ್ಯರು, ವಿದೇಶೀಯರೂ ಅವರ ವಿನಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣಾವಾದನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಸಹಜವೇ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಧಿಯೊಸಾಫಿಸ್ಟಾರದ ಡಾ. ಕಸಿನ್, ಎ.ಎಚ್.ಫಾಕ್ಸ್ ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ವೇಸ್, ಸರ್ ಈವಾನ್ ಮೆಕಾಂಜೆ ಮುಂತಾದವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವಿನಿಕೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ದಾಖಲೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ದಿ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಆಫ್ ಒರಿಯೆಂಟ್ ಆಂಡ್ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್" ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗರೇಟ್ ಕಸಿನ್‌ರವರು ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು "ದಿ ಕಿಂಗ್ ಆಫ್ ವೀಣಾ ಪ್ಲೇಯರ್ಸ್"- ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. "ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಆಫ್ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ" ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಅಸಾಧ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ, ಎಣೆ ಇಲ್ಲದ ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವುಡು, ಡಾ.ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ, ಡಾ. ರಾಜ್‌ಪಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಡಾ.ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ತಿರುಮಲೆ ರಾಜಮ್ಮ, ಡಾ. ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಡಾ. ಅ.ನ.ಕೈ., ಡಾ. ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿ, ಸ್ವರಮೂರ್ತಿ ವಿ.ಎನ್.ರಾವ್ ಮುಂತಾದವರುಗಳು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಎಲ್ಲ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವರ್ಧಿನಿ ಸಭಾವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಗನುತ, ಶ್ರೀ ರಘುವರ, ರಘುನಾಯಕ ಮುಂತಾದ ಕೆಲ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಸ್ವರವನ್ನೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಐದನೇ ಜಾರ್ಜ್‌ರವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ಮಾಡಿದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಕಲಾವಿದರೇ ಶೇಷಣ್ಣನವರು! ಅವರ ವಿನಿಕೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೊರೆಯ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಆ ನಾದ ಸವಿಯನ್ನು ಸದಾ ಹಸಿರಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಒಂದು ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಜಾಜಲಂ ದೊರೆ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಂಕಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು.

ದೇವ ಸಂಗೀತ- ಶಾಂತಿದೂತ

1924 ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ

ನಡೆಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವದು. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಮಹಾರಾಜರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬಿಡಾರ ವಾಡಿದ್ದ "ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಶ್ರವ" ದಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣಾವಾದನವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಕಾಲ ನಿಗದಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಯಾರೂ ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಮದನಮೋಹನ ಮಾಳವೀಯ, ಸರೋಜಿನಿ ದೇವೀ, ಜವಹರಲಾಲ ನೆಹರೂ ಮುಂತಾದ ದೇಶನಾಯಕರುಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಜಂಜಾಟವನ್ನು ಮರೆತು ನಾದಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಂತೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ದಿವ್ಯಾನುಭವಕ್ಕೆ ಆತುಕೊಂಡರು. ಅಂದು ಸೋಮವಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ "ಮೌನ ವ್ರತ!" ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾದುದರಿಂದ "ವೇಳೆಯಾಯಿತು, ಹೊರಡೋಣವೇ?" ಎಂದು ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಹದೇವ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಒಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಇಂದು ಹೊತ್ತ ಮೀರಿಯೇ ಹೋದರೂ ಪ್ರಮಾದವೇನಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಆ ಚೀಟಿಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬರೆದರು. ದೇವಗಾನಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗುತ್ತಾ ಇಹಲೋಕವನ್ನು ಮರೆತು ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕುಳಿತರು. ಹೀಗೆ, ಕಡು ಕಾಲನಿಯಮಿಗಳಾದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರನ್ನು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆ ನಿಯಮೋಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿಸಿತು! "ಇದು ದೇವಗಾನ! ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಾವೇ ಧನ್ಯರು!" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು.

ಅಗ್ರರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ

ತಂಜಾವೂರಿನ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ನಾಯಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಗೀತಗೋಷ್ಠಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಾದ ಮಹಾ ವೈದ್ಯನಾಥ ಅಯ್ಯರ್, ಶರಭ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ತಿರುಕ್ಕೋಡಿಹಿನಲ್ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯರ್, ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ, ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಸೇರಿದ್ದ ಅಪರೂಪ ಸಭೆ. ಈ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ನಾಯಕರು, "ತಾವೆಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ! ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಯಾರು ? ಎಂದು ತಾವುಗಳೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ತಾವುಗಳೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಅಗ್ರರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಈ ಸೀಮೆ ಕಮಲದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕಚೇರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪೈಪೋಟಿಯಂತಿದ್ದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರ್ಣ ಕಚೇರಿಗಳು ! ಒಬ್ಬರನ್ನು (ಪುಟ 20ಕ್ಕೆ)

ಕೂಡಿಕೆ

ಅಯ್ಯನಗುಡಿ ತೋಪಿನ ಆಚೀಚಿನ ಮರಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆ; ಆತುರ, ಸಡಗರ, ಆತಂಕ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಾಹನಗಳು, ಅದರಾಚೆ ಜುಗು ಜುಗು ರೈಲು. ಏನೇನೋ ನೆನಪುಗಳು. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಲಂಗದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿ ಅವನ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕೂತು ಇಲ್ಲೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಬಸ್ಸು, ಆ ರೈಲು, ಆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿನ ಸಾಲಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು. ಕಣ್ಣು ತುಂಬುವ ನೋಟ. ಆಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ? ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕೊರಳಿಗೆ ತಾಳಿ ಬಿಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲೇ ಈ ಆಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ.

ಆದೇ ಸೋಬಾನ, ಕಂಕಣ, ಬಾಸಿಂಗ, ಹೊಸ ಸೀರೆ, ಹೂವು, ಅರಿಶಿನ, ಗಂಧದ ಗರತಿಯರು; ಅಡಿಗೆಗೆ ನಿಂತ, ಅಭಿಮಾನದ, ಬೀಗಿನ, ಕಿವಿಮಾತಿನ, ಕೊಡೆ ಮಡಸಿದ ಗಂಡಸರು. ಎಣ್ಣೆ ಹರಿದ ಬೈತಲೆ ಕ್ರಾಪಿನ, ಹೊಸಲಂಗದ, ಬೆರಗುಗಣ್ಣು ಬೆರಗುಗಿವಿಗಳಿಂದ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವ ಹೈಕಳು ಮಕ್ಕಳು. ಕೂತಕಡೆ, ನಿಂತಕಡೆ ಹೀಗ್ಯಾಕೆ ಏನೇನೋ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ? ಆರಾಮವಾಗಿ ಹೇಗೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ? ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಗೊಂಡಳು. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ದೇವರುದಿಂಡಿರುಗಳ ಪೂಜೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಇತರ ಹೆಂಗಸರುಗಳಂತೆ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಾಡದಿದ್ದದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿವರು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಇವಳೊಬ್ಬಳು ಹುಚ್ಚಿ ಅನ್ನುವ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸುವ ಧಾಟಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಹಾಲುಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬರಬಾರದಿತ್ತು. ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸೈಲಭೂಷ ಅಂತ, ಪದ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಹಾಳು ತಂಟಿತಕರಾರುಗಳಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿಕಡದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಗಿ ಆಡುಕಾಯಬಹುದಿತ್ತು.

ಹೀಗೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅನ್ಯಾಯ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನಿಸಿ ಮುಜುಗರವಾಯಿತು. ಕೆಂಪ ಗಾಡಿ ಹೂಡೂತ್ತಾನೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ತಾನೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಯಾಕೆ ಮುಚ್ಚುಮರೆ? ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಭಯ? ಸರಿ ಅಂದದ್ದು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಗಾಡಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಮೈ ಸವರುತ್ತಿರುವ ಕೆಂಪ: ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಮೈ, ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಡೆದ ಬೋಳಿಸದ ಮೊಳಕೆ ಗಡ್ಡ

ಮೀಸೆಗಳು. ಹೊಸ ಅಂಗಿ, ವಲ್ಲಿ-ಉಡುಪು; ಬಾಚಲುಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚಂದ ನೋಡುವುದ ಕೊಂಡು ಚಂದ: ಕೊಲಲೇಂ ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರಾ?... ತಮ್ಮಂದಿರಂ ಕೊಲಲೇಂ?... ಕಂದ ಹಾಡುವಾಗ, ಕುಂತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನರ ಹತ್ತಿರ ಸಾಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.... ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಕಣ್ಣು ತೇವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ಇವತ್ತೇನೋ ಆಗುತ್ತಿದೆ ನನಗೆ ಅಂದು ಕೊಂಡಳು. ಅಬ್ಬೂರಿನಿಂದ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದವಳೂ ಇದ್ದುದ್ದು ಕಂಡು ನವಿಶಿಖಾಂತವಾಗಿ ಕೋಪ ಗೊಂಡಳು. ಅದೇ ಎಲೆಯಡಕೆಯ ಮೋಜು, ಆಗಲಗಣ್ಣು, ಸಿಂಗಾರ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿತನ. ಧೂ ನಾಯಿಮುಂಡೆಯ ದರ್ಶನ, ಇವಳ್ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿ ವಕ್ಕರಿಸಿದ್ದಾಳೆವ್ವಾ ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಮೇ ಮೇ ಚೆನ್ನಕ್ಕೆ ಇವಳೇ ಕಣಮೈ ನಿನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೋನೆ ತಂದಿರೋದು; ಮಾಳೇಸೀಮೆಯೋಳಂತೆ - ಆ ನಾಯಕನಾನಿ ವಂದಗೇ ಕಟೊಂಡ್ ಬಂದಿರೋದ ನೋಡು’ ಅಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ

ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ

ಆತುರದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪಕ್ಕಿಗೆ ತಿವಿದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಅತ್ತೆಯ ಕಡೆಗೆ ತೋರಿದಳು: ಪಾಪ! ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ, ನನ್ನಂತೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡದ ಚೆಂದುಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ ಅನ್ನಿಸಿ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಏನು ಮಾತಾಡಿಸುವುದು? ಯಾಕೆ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕು? ಸರಿಸರಿ ಇದೊಳ್ಳೆ ಗ್ರಾಹಚಾರ. . .

ಇತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಂದಿ ಮೀಸೆಯ ಗುಂಡೇಗೌಡ, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಮಡಸಿದ ಕೊಡೆಯೇ ಊರುಗೋಲು; ಹಿಂದೆಲೆಗೆ ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಜುಟ್ಟು, ನಗೆ, ದರ್ಬಾರಿನ ಬೀಸುಗಾಲು, ಧೂ ನಿನ್ನ ಮೀಸೆಗೆ ನನ್ ಮಾಸು ಕಟ್ಟು: ಈ ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕರೆಗರಿ ಮಡಿಯ ದೊಗಲೆಜುಬ್ಬದೊಳಗೆ ಎಂಥ ದುರ್ನಾತ? ಬರಬಾರದಿತ್ತು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಯಾಕೆ ಬರಬಾರದಿತ್ತು? ಬಂದರೇನಾಯಿತು? ಅಂದು ಕೊಂಡಳು. ಸಂಬಂಧಿಕನ ಮದುವೆ; ಒಂದು ಊರು, ಒಂದು ಕೇರಿ. ಅವು ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತುಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವ ಮದುವೆಯೂ ತಲೆಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಸಿತು.

ಮದುವೆಯ ಓಡಾಟ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸೂತ್ರಗಳ ಗಲಾಟೆ. ಆತುರ, ಆತುರದ, ಅರ್ಥವಾಗದ ಮಂತ್ರಹೇಳುವ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳುವ ಪುರೋಹಿತ. ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಣ್ಣಂದಿರಿಗೆ ಕೇವಲ

ಕೈತೊಳದುಕೊಳ್ಳುವ, ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ, ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೇ ಹಾರೈಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯವರೇ ಮಾಡಿದ ಮದುವೆ.... ಎಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ಅಸಹ್ಯ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತವೋ?

ಮೋಡದ ವಾತಾವರಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲೂ ಗಾಬರಿಗೊಳಗಾದರು. “ಶಿವನೇ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕಪ್ಪ; ಜನ ಅನ್ನ ತಿನ್ನಲಿ....” “...ಈ ಮರದ ತಾಳಿನ ಮದುವೆಯೂ ಸಾಕು, ಈ ತಗಾಬಿಗಿ ಓಡಾಟವೂ ಸಾಕು. ಊರೇಲೆ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಚಪ್ಪ ಹಾಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ್ದನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಧಾರೆ ಹುಯ್ಯಕೊಂಡೆ ದೇವರ ಬ್ಯಾಡ ಅಂದದೇನಯ್ಯ? ... ಇದ್ದೆ ನಮ್ಮೋರ್ನೆಲ್ಲಾ ದಡ್ಡ ಜನಗಳು ಅನ್ನೋದು...” ಮುಂತಾದ ಮಾತುಕತೆಗಳೊಡನೆಯೇ ಧಾರೆ ಮುಗಿಸಿ “ಕುಂತ್ಯೊಳ್ಳೆ” ಅನ್ನುತ್ತ ಜನಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿ, ಊಟಕ್ಕೆ ಇಸ್ತ್ರೀ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದರು. ಹೆಂಗಸರೊಂದು ಕಡೆ, ಗಂಡಸರೊಂದು ಕಡೆ, ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತಾಟವಾಯಿತು; ಗಂಟಲು ಜೋರಾಟ, ಹೆಣ್ಣುಕುಲದ ಸಣ್ಣ ತನವನ್ನು ಕುರಿತು ತಲೆನರೆತ ಗೌಡರುಗಳು ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶುರು ಮಾಡಿ, ಗೇಲಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗಿಸಿದರು.

ಅತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದವಳ ಧಿಮಾಕು, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಜೋರು - ಇವುಗಳು ಕಸವಿಸಿ ತಂದವು. ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಬೇಕಂತಲೇ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕೂತ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕನಿಕರಪಟ್ಟಳು. ಜನರನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿ, ರೇಗಿಸಿ, ಕೀಟಲೆಯ ಮಾತುಗಳ ಚಮತ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುಂಡೇಗೌಡರು ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಗಮನಕೊಡದ ಜನಗಳು ಆತುರಾತುರದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದು ಭಯಂಕರವಾದ ಅನುಭವವಾದಂತೆ; ಎಲ್ಲರೂ ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ; ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವಿದ್ದ ಜನಗಳು ಮೌನದಲ್ಲೇ ಗರಗಸದಿಂದ ಕೊಯ್ಯಂತೆ. ಅವಳು, ಗುಂಡೇಗೌಡ, ನಾನು - ನಮಗೆ ಮುತ್ತಿದ ಜನಗಳ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಅನುವಾನ, ಕಿರುಕುಳ, ಸಂದಿಗ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋಡದ ದಂಡು, ಭಯಂಕರ ಒಕ್ಕೂಟ. ಭಯ, ತಡಕಾಟ; ಸರಸರನೆ ಓಡಾಡಿ ಗಾಡಿ ಹತ್ತಿದರು. ಅವರವರ ಜಾಗ; ಅದಲುಬದಲುತನ, ಕಿತ್ತಾಟ, ಕೂಗಾಟ; ಎತ್ತಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಕೊರಳ ಗಂಟೆ ಗಗ್ಗರನ ಸದ್ದಿನ, ವೇಗವಾದ ಓಟ.

ಪೇಟೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಊರುಗಳಿಗೆ ಓಡುವ ಗಾಡಿಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರುಗಳ ಬಗೆ

ಬಗೆಯ ವಾಹನಗಳು. ಹೀಗೆ ಬಂದು ಹಾಗೆ ಓಡುವ ಮದುವೆ. ಕತ್ತಿಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ, ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಳೆಯ ಗಾಬರಿ; ಮನೆ ಸೇರುವ ತವಕ; ಮದುವೆ ಮುಗಿದ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ. ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರ ಗಾಡಿಗಳು. ಅತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದವಳು, ಅವಳ ಸೊಸೆ, ಗುಂಡೇಗೌಡ. . . . ದಟ್ಟಿಸಿದ ಮೋಡಗಳು. . . . ಮದುವೆಯಾದ ಹೊಸತರಲ್ಲೇ ನನಗೂ ಅತ್ತೆಗೂ ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಅರ್ಥವಾಗದ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹೋಗುವ, ಯಾವ ಗಂಟೂ ಕಾಣದ ಗಂಡ. ಎದ್ದರೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅತ್ತೆಯೊಡನೆ ಚಕ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಬಿಡುವ ನೆರೆಮನೆಯ ಗುಂಡೇಗೌಡ. ಅತ್ತೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಅಸಹ್ಯವಾಗತೊಡಗಿದಳು. ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎರಡೂ ಒಂದೆ; ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೆದರಿಕೆ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ. ಹುಳುಗಿನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅವಳು ಕೆಮ್ಮಿದರೆ ನ್ಯಾಯ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲಿನ ಓದು ಮಾಯಕಾರತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತಂತೆ; ನನ್ನ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಆಣೆಸೊಪ್ಪು ತಿನ್ನುವವರಂತೆ . . .

ಎರಡು ವರ್ಷ ತುಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕುಬೇಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ದುಡಿಮೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿದ್ದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ. ನನಗೆ ದೊಲತ್ತಂತೆ; ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. . . . ಹತ್ತಿದ ಜಗಳ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ

ಪೇಟೆ ಹತ್ತಿರವಾದಂತೆ ಮಳೆಯ ಭಯ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿ, ಎತ್ತಿನ ಕಾಲುಗಳು ಚೂಟಿಯಾಗತೊಡಗಿದವು. ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವನು ಕೆಂಪು; ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರಿ ಅನ್ನು ಸುದ್ದು ಬದುಕಬೇಕು; ಇಲ್ಲಾ ತುಂಬಿದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಾ ನೇಣಿನಲ್ಲಿ, ಇಲಿಯೊಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವನ ಮುಕ್ತಾಯ ಕಾಣಬೇಕು.

ಎಡಹಗಲು ಕಳೆದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ಹೊತ್ತು, ಗೌಡ ಎಲೆ ಕುಯ್ಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಳು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ. ತೊಟ್ಟಿ ತೊಳೆದು, ಹಟ್ಟಿಬಾಕಲು, ಹಿತ್ತಲು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಸಗುಡಿಸಿ, 'ಹುಳ'ಕ್ಕೆ ಸೊಪ್ಪು ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಆತುರಾತುರದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅನ್ನ ಮಾಡಿ ಇಳುಕಿ; ವಾಗೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರು ಮುಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಎಸರು ಬಂದು ಹಿಟ್ಟು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೆಂಕಿ ಸೆಕೆಗೆ ಮೈಯಿಲ್ಲಾ ಬೆವರಿತ್ತು. ಬೆವರೊರೆಸಿ ಸೆರಗು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎದ್ದು ನಿಂತಾಗ ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ಒರಗಿನಂತು ಗುಂಡೇಗೌಡ ಹುಸಿನಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದ: "ಎನ್ನ ಹೈದ್ಲೆ ನಾನ್ಬಂದು ಎಸ್ಕೊತ್ತಾಯ್ತು ಏನೈತೆ. . . ಎಲಾ ಚೊಂಬೇಲೆ ನೀರು ತತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ, ಬಾಳಾ ಬಾಯಾರ್ತದೆ ಕುಡೀಬೇಕು" ಅಂದ. ಹಿಟ್ಟು

ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆನ್ನುವ ಭಯ. ಸರನೆ ಚೊಂಬಿನ ಕೊಳೆನೀರು ಹಳೆನೀರ ತಪ್ಪಲೆಗೆ ಹೊದು, ಸೆರಗಿನಿಂದ ಅಂಡುಸೀಟ, ಹಳಗೆಯ ನೀರು ಮೊಗೆದು, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಗುಂಡೇಗೌಡ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ, ಅವನ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಅಸಾಧ್ಯ ಒದ್ದೆಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದು, ದೊಂದಿಮಿಸೆಯ ಮುಖ ರಾಕ್ಷಸನದರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. "ನೀಕೊಡು ಅಂದ್ರೆ ಅರ್ಥವಾಗುದಲ್ಲ.... ಏನ್ನುಡುಗೀಲಾ ಇದು" ಅಂದವನೇ ಚೊಂಬು ಕಿತ್ತಿಟ್ಟು, ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಂಚಿನ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದ. ಇವನಿಗೆ ವದ್ದಾಟದಲ್ಲಿ, ಕೈಕಾಲು ಚಿಮ್ಮುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಸುಸ್ತಾಗಿ, ಉಸುರಿಗೆ ನಿಂತಾಗ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಂತಾಗಿ ಬಲವಾಗಿ ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟಿ ರುಡಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೂಕಿದಳು. ಗುಂಡೇಗೌಡನ ಬೆನ್ನಿನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಾಲಾಗಿ ಓಡಿಟ್ಟು ಕರಿಬಾನ ಸಾಲಿನ ಮಡಕೆಕುಡಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಿದವು. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಗೆರೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಲೆ, ಮೂಗು, ಕೆನ್ನೆ, ಕಿವಿ, ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ತಡೆಯಲು ಬರುವ ಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವನ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಚಿಳನೆ ರಕ್ತ ಹರಿಯಿತು. ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸಿತು. ಧರಾಡನೆ ಕದ ತೆಗೆದು ಬೀದಿಗೆ ಕಾಲಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಮೋದಿನಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು ಹೊತ್ತು ಅತ್ತೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಯಿತು.

ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹಿಟ್ಟಿನ ಕಂಟು. ಅತ್ತೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ನರಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗುಂಡೇಗೌಡ ಹೊದ್ದಿನಲ್ಲಿ ವಲ್ಲಿ ರಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೂಗಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ವಾಲೆ, ಮೂಗುಬಟ್ಟು, ಚಿನ್ನದ ಸರ, ಡಾಬು, ಕಾಲುಚೈನು ಮೇಲೆಸೆದು ಕೊರಳ ಸರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಪಳುನೆ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದಳು; ತಾಳಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬಿಸಾಕುತ್ತಾ "ನನ್ನ ನಿನ್ನ, ನಿನ್ನ ಮಗನ ಋಣಾಸಂಬಂಧ ಏನಾರ ಇದ್ದರೆ ಇವತ್ತೇ ಮುಗಿದೋಯ್ತು. ಇನ್ನು ಈ ಮನೆ ಹೊಸ್ಸ ನಾನು ತುಳುದ್ದೆ ನಮ್ಮೂರ ತಳವಾರ್ನ ಕಾಡನ್ನೆ ಹುಟ್ಟೋಳೇ ಸರಿ" ಅಂದು ಹೇಳಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದು ಕೊರಕೊರನೆ ಆಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಒಬ್ಬಳೇ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಕಟ್ಟೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರು ಕಂಡರು. ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬಗ್ಗದಿದ್ದಾಗ ಗಂಡ "ಓಡೋಗು ಬಡ್ಡಿಯ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಅಂತ ಹಿಡಿದಿರುಕಾದುದು ಬುಡ್ಡಯ್ಯ. ಈ ಅತ್ತೇ ಸೊಸೇರ ಕಿತ್ತಾಟ ನೋಡ್ಕೊಂಡು ಬದುಕ್ಕಾ ಇವ್ವಲ್ಲ ನಾನು -ನಾಮರ್ಡ ಸೂಳೆಮಗ- ನಾನು

ಹೊಂಬೋಗ್ ಬೇಕು ಕಣ್ಣಯ್ಯ" ಅಂದ. "ಅಂಗಂತ ನೂರ್ಸಲ ಅನ್ನು, ತಡ್ಕೊತದೆ, ನೀನು ಹೋಗಬ್ಯಾಡ, ನಿಮ್ಮವ್ವ ಹೋಗೂದು ಬ್ಯಾಡ. ನೀನು ಅವ್ವನೆಗೆ ಮಗ ಅದೆ ಹೊರ್ತು, ಹೆಡ್ಡಿಗೆ ಗಂಡಾ ಆಗ್ಲಿಲ್ಲ. ನೀವೇ ಸುಖವಾಗಿರಿ; ಅಣ್ಣೆಸೊಪ್ ತಿನ್ನೊಂಡಿರು ಅಣ್ಣದೀರವೈ, ಹುಟ್ತೂರು ದೊಡ್ಡದಾಗದೆ; ಕೂಲಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡ್ ತಿಂತೀನಿ ಹೋಗಯ್ಯಾಯ್ಯೋ - ಮೈ ಬಗ್ಗಿಸಿ ದುಡ್ಡೆ ಯಾವ್ವೂಳ್ ಮಗಗಾರ ಒಂದೊಳ್ಳಂಬಲಿ ಬುಡ್ಡಾನೇ?" ಅಂದ ಮೇಲೆ ದಡದಡನೆ ಊರಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಕೊನೆಗೂ ಮಳೆ ಎಟುಕಿಸಿತು. ಗಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಬೆಟ್ಟದ ಕಡೆಯಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಬರುವ ಮಳೆ, ಅಬ್ಬೂರು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರು. ಎತ್ತುಗಳ ಬಾಲ ಮುರಿದು, ಚೆಚ್ಚಿ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದರು. ರಪರಪನೆ ಬಿದ್ದ ಹನಿಗಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಕೆಂಪು ಅರಳಿಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಬಿಟ್ಟು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಪಡಸಾಲೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದಂತೆ ಕಟ್ಟಿದ; ಗಾಡಿಯ ಜನವೆಲ್ಲಾ ಒಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು.

ಸಂಜೆಯ ಮಳೆ, ಸಂಜೆಗೆ ಬಂದ ನೆಂಟ - ಬೇಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಮಾರಿಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಗುಬುರು ಹಾಕಿ, ಪಿಳಪಿಳ ಕಣ್ಣುಬಿಡುತ್ತಾ, ಅಷ್ಟಗಲದ ರಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮಳೆಯ ಆಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂತರು. ಹೆಂಗಸರು, ಹುಡುಗಿಯರು, ಮುದುಕಿಯರು, ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವ ಕೆಂಪು, ಮಳೆ ನೋಡುವ ಸಡಗರದ ಕಿರುಚಾಟದ ಮಕ್ಕಳು. ಪಕ್ಕನೆ ಮಿಂಚು, ಗಡಬಡ ಸದ್ದು, ರಪರಪ ಹನಿಗಳು, ಎರಚಾಡುವ ನೀರು, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಹುಚ್ಚುಹೊಳೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಸ್ವಂತಾನುಸ್ವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದರು. ಕೆಂಪು ಏನೂ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ. ನನಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಆಸೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನೇನೋ? ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಹುಡುಗ; ಹೆರವರ ಮನೆಯ ಆಳು. ಅಷ್ಟನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಕಾರ ಮದುವೆಯ ಆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೆ ಕಾಲ ನೂಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕೂಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹೊಲಗದ್ದೆ ತೋಟತುಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನವು ಸಿಗುತ್ತಾನೆ.

'ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ' ನಾಟಕ ಆದ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅವನಿಗೆ ಹುಷಾರಿಲ್ಲದೆ ತಾನೆ ಆಡುಕಾಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಕರ್ಣನ ಪಾರ್ಥಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು-ಕವಚ, ಕಿರೀಟ, ಬಣ್ಣ, ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದ? ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳಿದಾಗ ತನಗೇ ಯಾಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನಾಟಕ

ನೋಡಿ ಕೂತ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಪರು; ಜಾರಿ ಜಾರಿ ಬೀಳುವ ರೆಪ್ಪೆಗಳು. ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಗದೆ ಹಿಡಿದ ವೀರರು, ಕಿತ್ತಾಟ, ಗೋಳಾಟ, ಆಡು ಮೇದು ಮೇದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಂಡಗದರೆ, ಮೂರ್ಛೆ ಕೂಡಿದ ಮೂಲೆ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸುತ್ತಿ ಕಗ್ಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಜೆ ಆಡುಗಳನ್ನು ಊರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಜೊತೆಯವರು ಇವಳನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳದ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕೆಂಪನ ದನಗಳು ಕಂಡವು. ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಗಿಡಸುತ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಕತ್ತಲು ಕವಿಯುವ ಸಮಯ. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದಳು; ರೆಂಬೆಗಳೊಡನೆ ಹಸಿರು ಪಲ್ಲೇಸಿದ ಕಗ್ಗಲಿಮೇಳೆ; ಕೆಳಗೆ ಬೆಳೆದ ಮೆತ್ತನೆಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಆಡು ಕಾಯುವ ಹುಡುಗರು. ಮೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಕರೆದಳು; ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲ. ಹೋಗೋಣವೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಹತ್ತರ ಕೂತು ಬೆವರುತ್ತಾ ಭುಜ ಅಲುಗಿಸಿ, “ಕೈಂಪಣ್ಣ, ಕೈಂಪಣ್ಣಾ” ಅಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗುವುದರಲ್ಲಿ ವದ್ದೆಯಾಗಿ ಹೋದಳು. ‘ಊ’ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕೂತು ನೋಡಿದ; ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಂಡ. ತಲೆಗೆ, ಒತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಚೌಕದಿಂದ ಕಣ್ಣೊರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಎದ್ದ. “ಇವತ್ತು ನೀನು ಬಂದಿದ್ದೆ ಆಡ್ಗೆ?” ಅನ್ನುತ್ತಾ “ಒಳ್ಳೆಯದ್ದಾಡ್ಡೆ. ನಡಿ ನಡಿ ಕತ್ತಾಯದ್ದೆ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ದನಗಳಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ. ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದವನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಅನ್ನಿಸಿ ಆ ವಿಶಾಲ ಮನದಲ್ಲಿ ತಕತಕನೆ ಕುಣಿಯಬೇಕೆನ್ನಿಸಿ, ಎಚ್ಚರವಾದಂತಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ. . . . ಓಡಿ ಓಡಿ ಜೊತೆಯವರೊಡನೆ ಸಡಗರದಿಂದ ಸೇರಿ ಕೊಂಡಳು.

... ಮಳೆ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಕೂತವರಿಗೆ ಮುಜುಗರ. ಕತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೂಚನೆ; ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ ನಾನು. ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಜಿಗ, ಭಯ ಉಂಟಾದವು. ಆ ಕಡೆಗೆ ವಲ್ಲಿ ಹೊದ್ದು ಕೂತ ಕೆಂಪ. ಸುತ್ತ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು. ಮೂಕವಾಗಿ ಮೂಲೆ ಹಿಡಿದ ಮಾರಮ್ಮ. ಮದುವೆಯಾದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ತಂದಿದ್ದ ನೆನಪು. ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆ; ನೀರು.

ಕೆಂಪನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಬಿಡಬೇಕು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಗಮನ ಕೊಡದ ಅಣ್ಣಂದಿರು; ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅತ್ತಿಗೆಯರು. ಯಾವ ಕಡೆಗೂ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನರಳುವ ಅವ್ವ. ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವವರಿಲ್ಲದೆ, ನೀನೇ ಅನ್ನುವವರಿಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯ ತಲೆ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬದುಕುವ ಈ ‘ಕರ್ಮ’ ಸಾಕು. ಓದಿನ ದಿನಗಳು, ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಹರಟೆಯ,

ಕೀಟಲೆಯ ಹುಡುಗರು; ಕತೆ ಹೇಳುವ, ಹೊಡಿಯುವ, ಮುದ್ದಿಸುವ ಮೇಷ್ಟ್ರು. ಎಮ್ಮೆ, ದನ, ಬಯಲು, ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲು, ರಾಣಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಹಿರಿಕೆರೆಯ ಈಜಾಟ, ಅತ್ತಿಮರದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಾಟ - ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಕಂಡ ದಿನಗಳು. ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆ? ಬದುಕಬೇಕು; ತೊಡರುಗಾಲಿನವರ ನಡುವೆಯೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಮಳೆ ನಿಂತದ್ದು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ತಟತಟನೆ ಬಂದು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ಮೈಲಿದೂರದ ಊರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಳೆ ಎಟಕಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಲಪುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ, ಕೆಂಪ ಸಾರಥ್ಯದ ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿಯೂ ಮಗ್ನನಾದ.

ಹೊರಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಸೂರಿನ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದ ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕು. ಮಳೆ ಹೂದು ನಿಂತ ತಂಪು ನೆಲದಿಂದ ಬೀಸುವ ಕಮ್ಮನೆ ಗಾಳಿ. ಈ ಪ್ರಶಾಂತತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಪ್ಪೆಗಳ ಲಯಬದ್ಧ ಮೇಳ. ಪಡಸಾಲೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಾರು ಮಡಕೆಗಳು. ಆಡಿಗೆಯ ಮೂಲ. ನಿಡ್ಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವ್ವ. ಮನೆಯ ಒಳಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ-ಅತ್ತಿಗೆಯರು. ಇಷ್ಟು ಓಡಾಟದ ನಡುವೆಯೂ ಇವಳಿಗೆ ನಿಡ್ಡೆಯಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪ ಕಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕು.

ಸದ್ದಡಗಿದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಕದತಳ್ಳಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಮಲಗಿದ್ದ ಅವ್ವ ಎದ್ದು ಕಾಲುಮುದುರಿ ಕೂತಳು. ನಾನು ಕೂತೇ ಇದ್ದೆ. ಹೊರಗಡೆಗೆ, ಅಣ್ಣ, ಅತ್ತಿಗೆಯರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತದೆನ್ನುವ ಭಯ. ಅವ್ವನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ: “ನಾಳೆ ಅಂದದ್ದು ಹಾಳು; ಇವ್ವತ್ತೇ ಹೋಗ್ತೊಡಾನ. ಶಿವ ಮಾಡ್ಕೊಂಗಾಗಿ. ಸದ್ದಿಲ್ಲದಂಗೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲ್ಲ ನಾವು ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬರೋನ. ಇನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡೋದ್ರೆ ಪ್ರಯೋಜ್ಜ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳಿ ಹುಟುವತ್ಗೆ ಬಂದಿ ಏಳಿಸ್ತೀನಿ” ಅಂದ. ಅವ್ವ, ನಾನು, ಅವನು.... ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾಗ “ಯಾವುದೂ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ “ಅಂದ; ಅವ್ವ “ಆಗ್ಲಿ ನಡಿಯಪ್ಪ” ಅಂದಳು. ನನಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚಗೆ, ಹರ್ಷ ಮೂಡಿದ ಹಾಗೆ, ಸವಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ, ಅವ್ವ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯವಳಾಗಿ.... ಕೆಂಪ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಎದ್ದುಹೋದ.

ಇನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೊಳೆ ಹನುಮಂತರಾಯನ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತರ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ಅವ್ವನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಣ್ಣ ಅತ್ತಿಗೆಯರ, ಬಂಧುಗಳ, ಜನಗಳ, ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಅವ್ವನನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾ ಕೆಂಪನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆಕಲ್ಲ ಮೇಲಾದರೂ ಅನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನಬೇಕು; ಬದುಕಬೇಕು.

ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಾಯಿಸಿದಳು. ನಿಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವ್ವ; ನೀರವ ಮೌನ, ಅದನ್ನು ಕದಡುವ ಕಪ್ಪೆಗಳು; ಸುದೀರ್ಘ ವಟವಟ. ಕೆಟ್ಟ ಮದುವೆಯ ದಿನಗಳು. ಗಂಡಾಂತರಗಳೂ, ಕೆಂಪ: ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಸುಕು ಮಸುಕು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಮಾತಾಡಿದ. ಮದೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದಂತೆ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಕೂತರು. ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಒಂದಾಗುವ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ದನಿ: ಅವ್ವನ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಯಾಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ? ಅವ್ವ ಊರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣನ ಮಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ... ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಉತ್ಸಾಹ; ಹಿಗ್ಗು, ಮಂಪರು, ಮಂಪರು ನಿಡ್ಡೆ. ಕೆಂಪನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡಿಗೆ, ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತರು. ಕೋರೆಹಲ್ಲಿನ ಎತ್ತರ ಎತ್ತರಾಕೃತಿಯ ಭಯಂಕರ ರಾಕ್ಷಸ. ಕೈಚಾಚಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡ. ಕಿರುಚಲು ನಾಲಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ, ಕೆಂಪನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಅವನನ್ನೂ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ನುಲಿದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿದ ಹೆಬ್ಬಾವು.... ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ತೊಯ್ದು ಹೋಗಿ, ನೋಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು.... ಧಡಾರನೆ ಎದ್ದು ಕೂತಳು. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಏದುಸಿರು; ನಡುಗುವ ಅಂಗಾಂಗಗಳು; ಒದ್ದೆಯದ ಮೈ. . . ಧೂ ಹಾಳು ಕನಸೇ - ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ನಿಡ್ಡೆ ಬಾರದೆ ಹಾಗೇ ಕಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಸುರಿಯುವ ಸೂರೆಡೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಳು.

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ, ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದು. . . ಕದ ತೆಗೆದಳು. ಕೆಂಪ, “ಏಳಿ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು, ತೋಪುನ್ ತಾವು ನಿಂತ ಕೋತಿನಿ, ಸರಸರನೆ ಬಂದ್ವಡಿ’ ಅಂದು ಹೊರಟ. ಅವ್ವನನ್ನು ಏಳಿಸಿದಳು. ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿನ, ಬಟ್ಟೆಯ ಸಣ್ಣ ಗಂಟು ಹಿಡಿದು ಅವ್ವ ಮಗಳು, ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿ, ಬೀದಿಗಳಿದರು.

ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡುವಣಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಬಾಗಿಡ ಚಂದ್ರ; ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಚುಕ್ಕಿಗಳು. ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ನೀಟಾಗಿ ಹಾದ ಹೊಸಕೇರಿ. ಈರನಗುಡಿ ದಾಟಿ, ನೀರ್ಪೊಳೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಅರಳಿಮರದಡೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಪನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಬೇವೂರಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಮೋರಿ ದಾಟಿ, ಕಾಲುವೆ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ತೋಟಮಾಳದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋದರು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಿನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳ ಬೊಗಳೆ; ಕೋಳಿಯ ಕೂಗು.

ಕೃಪೆ : ಕಥಾ ಸಂಪುಟ

ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ - ಸಮಚಿತ್ತದ ವಿದ್ವಾಂಸ

ಪ್ರಾಚ್ಯ-ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗಮದಂದಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (02.01.1926 - 16.06.2012) ಅವರು ಜೂನ್ 16 ರಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೂ ಸುದ್ದಿಯ ಸದ್ದುಗದ್ದಲಗಳಿಂದ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಮ್ಮಾನಗಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದ್ದ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸ ಸಾವಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಏಕಾಂತವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ನುಡಿನಮನ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಆಚಾರ್ಯ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಅವರ “ಭಗವದ್ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ” ದಲ್ಲಿ ‘ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದಪಿ ಅಸಂಪ್ರದಾಯಾವಿತ್ ಮೂರ್ಖವದೇವ ಉಪೇಕ್ಷಣೀಯಃ’ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿದ ಎನ್. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ “ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್” ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ‘ವಿತ್’ ಮಾತ್ರವೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು.

ಅವರು ಕವಿ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ, ತರ್ಕ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದವರು. ಸದಾನಂದ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಪ್ರಣೀತ ‘ವೇದಾಂತಸಾರ’ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಮೂಲ ಕನ್ನಡಾನುವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸಹಿತ ಆಳವಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವರ ‘ಗುರುಪಾದುಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತ’ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೀ ಶಿಷ್ಯನು “ಶಾಂತೋದಾಂತಃ” ಆಗಿರಬೇಕು. ‘ಪ್ರಶಾಂತ ಚಿತ್ತ’ನೂ ‘ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ’ನೂ ‘ಗುಣಾಸ್ಥಿತ’ನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು.

ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಇವರ ಎರಡು ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಒಂದು : ‘ಅರಿಸ್ವಾಟಲನ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ’ ಮತ್ತು **ಎರಡು:** ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ‘ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಅನುವಾದ ವಾದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗೆ. ಪ್ರೊ.ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿ ಈ ಎರಡು ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ಎಂತಹುದೆಂದರೆ ಅರಿಸ್ವಾಟಲನನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ‘ನಿವೇದನೆ’ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ -

‘ಇಂಗ್ರಾಂ ಬೈವಾಟಾರರು, ಬೂಚರ್. ಟ್ವಿನ್‌ಗ್, ಲೇನ್ ಕೂಪರ್, ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್ ಸೈಫ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಟ್ನರ್ ‘ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ’ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಅರಿಸ್ವಾಟಲನ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಾದೃಶ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ‘ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ’. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವರ ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರ ಗ್ರಂಥದ ಅನುವಾದ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದು.

‘ಅರಿಸ್ವಾಟಲನ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ’ ಗ್ರಂಥದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ‘ಅನುಬಂಧ’ಗಳು. ಮೊದಲನೆಯ ಅನುಬಂಧ, ಅನುಕರಣ, ರುದ್ರನಾಟಕ, ರುದ್ರನಾಯಕ, ಶೋಧನೆ, ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಇವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾದರೆ, ಎರಡನೆಯ ಅನುಬಂಧ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನ. ಮೂರನೆಯದು ಕೆಲವು ಕಾವ್ಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು - ಇಲಿಯಡ್, ಒಡಿಸ್ಸಿ, ಒರೆಸ್ಟಿಸ್, ಇಫಿಜಿನಿಯ, ಈಡಿಪಸ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರೊ. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ನಮಗೆ ಇಡೀ ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಡಾ. ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪನವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಆಗ ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಂಗತ್ಯ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭೈರಪ್ಪನವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾದ ‘ಸಾರ್ಥ’ ಮತ್ತು ‘ಆವರಣ’ಗಳನ್ನು ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಭೈರಪ್ಪನವರೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಗಳ ಪೈಕಿ ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್ ಅವರ ‘ಅಮರಕೋಶ’ವೂ ಒಂದು. ಇವರ ಇತ್ತೀಚಿನ (2010) ಗ್ರಂಥ ‘ಶಾಂಕರಸ್ಮೋತ್ರಭೂಮಿಕೆ’ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಸೂತ್ರಪ್ರಾಯವಾದ ಸ್ಮೋತ್ರಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಖಚಿತ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ‘ಇದಮಿತ್ಥಂ’ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಹೇಳುವ ಶೈಲಿಗೆ

ಅವರ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ, ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮೂಲ ದೊಂದಿಗೆ ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಶಾಂಕರಸ್ಮೋತ್ರಭೂಮಿಕೆ’ ಗ್ರಂಥವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಶಂಕರರ ಸ್ಮೋತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅರ್ಥೈಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖನ ಒಂದು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಮಾತ್ರ. ಪ್ರೊ. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ನನಗೆ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳು. ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ 1948-1952ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಪ್ರೊ. ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

ತಮ್ಮ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಸರಸ ಸಂವಾದಗಳಿಂದ ಮಿತ್ರರಿಗೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳಿಂದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಮೇಲುಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯತ್ತೆ ವಾಗ್ಮಿತೆಗಳಿಂದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಆಪ್ತರಾಗಿದ್ದವರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎನ್ (ನಂಜನಗೂಡು) ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು. ಆಪ್ತೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ವಿಶೇಷವಾದರೆ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪ ದಂತಿದ್ದರು. ಅದರ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಸದ್ದು ಗದ್ದಲವಿಲ್ಲದೆ, ಪತ್ರಿಕಾವಾರ್ತೆಗಳ ಪ್ರಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸಂತಾಪಸೂಚನೆಗಳ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿದುಹೋಯಿತು. ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಸಮ್ಮಾನಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟುವಿನ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳ ಕೆಲಸವೇ ಶಿಖರಪ್ರಾಯವಾದುದು. ಮೊದಲು ಉಪಸಂಪಾದಕ ರಾಗಿ (1968-70), ಬಳಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ (1981-85: 1988-2004) ಅವರು ದುಡಿದರು. ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳೂ ಅವರ ಕಣ್ಣರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಅವರ ಮುನ್ನುಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಭಾಗ್ಯ.

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ, ನಿಘಂಟುಸಿದ್ಧತೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಇತಿಹಾಸ, ಕ್ಲೇಶ ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಘಂಟುಕಾರನ ಕ್ಲೇಶದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಜೆ.ಜೆ.ಸ್ಯೇಲಿಗರ್ ಎಂಬವರ (16-17 ಶತಮಾನ) ಮಾತಂತೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನೆಯುವಂಥದೇ ಆಗಿದೆ.

(ಪುಟ 15ಕ್ಕೆ)

ಬತ್ತಲಾಗದೇ ಬಯಲು ಸಿಕ್ಕದಿಲ್ಲ

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಪ್ರೀತಿ ಮೃತ್ಯುಭಯ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಕೃತಿ ಪೊರಬರಲು ಕಾರಣರಾದ ಜ.ನಾ. ತೇಜಶ್ರೀ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕ ಶಾನುಭಾಗ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ. 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಕಥನವು ಅನಂತ ಮೂರ್ತಿಯವರ ಒಟ್ಟು ಬರವಣಿಗೆಯ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮುನ್ನಡಿ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನಡಿ' ಎಂದು ತೇಜಶ್ರೀಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ವಿವೇಕ ಶಾನುಭಾಗರು 'ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಹಲವು ಬೀಜಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ' ಎಂದು ತೇಜಶ್ರೀಯವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿದ ನನ್ನ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿ ರಘುನಾಥ್, existentialist crisis ಅನ್ನು ಆ ಕಾಲದ ಪೀಳಿಗೆ ಎಂದುರಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ನನಗೆ ಕಾಡಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವು-

ಕೇವಲ existentialist crisis ನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದುವ ಅಗತ್ಯವೇನು? ಅದರ ಮಹತ್ವವೇನು? ಯಾವುದೇ ನವ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಿಂತ ಹೊಸದಾಗಿ ಇದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ?

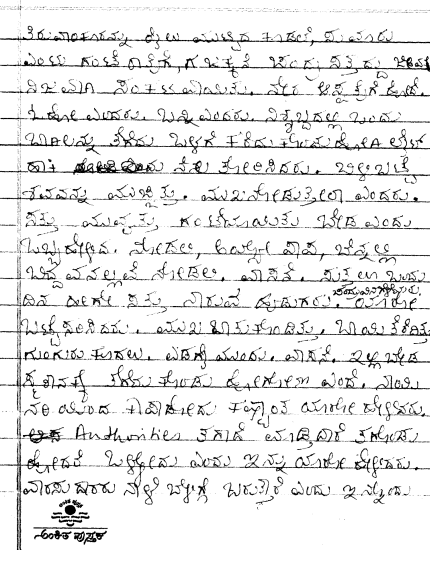
ತಲೆಮಾರುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಪರಂಪರೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಜಗಳ ಕೇವಲ ನವ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದೇ? ಹಾಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೇ ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಈ ಜಗಳ ನವ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ತೀವ್ರವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಅದೊಂದು ಕಲ್ಪನೆಯೇ? ನವೋದಯದವರ ಹಾಗೆ ಪೂರ್ವ- ಪಶ್ಚಿಮಗಳನ್ನು, ಆಧುನಿಕತೆ- ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಕಸಿವಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ನವ್ಯರಿಗೇಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ?. ಪರಂಪರೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ತೆರೆದ ಬಚ್ಚಲುಗುಂಡಿಯಾಗಿ (open toilet) ಅವರಿಗೆ ಕಂಡದ್ದೇಕೆ? ಇತ್ತುಗಳ ಧ್ವಜ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಲೇವಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆತ್ಮ ಲೋಲುಪತೆಯಿಂದ ನರಳಿದವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅವರೆಗೂ ಇದ್ದ 'ರಾಷ್ಟ್ರ' ಒಂದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಅವರೇಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದರು? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಆದದ್ದೊಂದೇ ಕಾರಣವೇ? ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಮಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಷ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ. ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ, "ತಾತ್ವಿಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಅನಂತ ಮೂರ್ತಿಯವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು 1956 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಹುಮುಖಿತೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು

ಪ್ರೀತಿ ಮೃತ್ಯು ಭಯ

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

ಲೇ. : ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ
 ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು
 ಪುಟಗಳು : 112 ಬೆಲೆ ರೂ. : 120/-

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ" (ವಿಜಯವಾಣಿ ಜೂನ್ 15) ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಯಾವುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಈ ಕೃತಿ ಪ್ರಿಯ ವಾದದ್ದೂ ಇದರ ಹಿಂದಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಚಲನೆಯಿರುವುದು ಸಾವಿನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ. ಸಾವಿನ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರವಾಹ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ

ಈ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರವಾಹ ತಂತ್ರ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಚಲನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕೇವಲ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. (ಅದೊಂದು ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವಾದರೂ) ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯತ್ತುಗಳು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿ ಬದುಕನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಅವನ ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಂದಿರು ಯಾರೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಚಲಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ಆದುದರಿಂದ ಸಾವು ಕೊನೆಯಲ್ಲ ಅದು ಹೊಸ ಪುಟ್ಟಿನ ನಾಂದಿ, ಸಾವು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿ.) ಆದುದರಿಂದ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಸಿಡಿದು ಬದುಕುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಒಂದು ಭ್ರಮೆಯೇ. ನಮ್ಮ ಜೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಬದುಕಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯದು. ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಂಪರೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. (genetic conditioning). ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕನ ದ್ವಂದ್ವ ಇದೇ. ಹಳೆಯದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಹೊಸದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಂಧಿ ಕಾಲದ ತಲ್ಲಣಗಳು. ಸ್ಪರ್ಧರ್ಷಿ ಅವನಿಗೆ ಹೇಸಿಗೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಪರಧರ್ಮ 'ಭಯಾವಹ' ವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನ್ಯಧರ್ಮದ ಹೆಣ್ಣು ಬೇಕು ಆದರೆ ಆ ಧರ್ಮದ ಜನರು, ಅವರ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಬೇಡ. ತಾನು ಯಾವುದೇ ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾದ ಧರ್ಮದ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವ ಭಯ. ಆ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುವ ಭಯ. ಪ್ರೀತಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಟ್ರಂಪ್ ಕಾರ್ಡ್ ಈತನಿಗೆ. ಪ್ರೀತಿಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾಗಬೇಕು. ನಾಯಕನಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಪುಡುಗಿಯನ್ನೂ ಅನುಮಾನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. "ತನ್ನ ಗಂಡನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೆಂಡತಿ ಹೇಗೆ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯನ್ನ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನೋಡಿದರೆ ಶೇಖರನಿಗೆ ಶ್ಯಾಮಲನ ಮೇಲೂ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ಯಾಮಲಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಸುತ್ತ ಅವಳ ಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿದರೆ? ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಆಳಬೇಕು. ಅವಳ ಆಳಾಗಬಾರದು ಗಂಡಸು". (ಪು 87) ಆದರೆ ಅದೇ ನಾಯಕನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ. ಅವಳಿಗೆ ಪರಧರ್ಮ ಭಯಾವಹವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಸಿಕೆಯಿಲ್ಲ. 'ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ತಂದೆಯೇ' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೊಡಗೂಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷಿಪ್ಪತೆಯನ್ನೂ ಅವಳು

ಪ್ರೀತಿಯ ಸರಳ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಜವಾಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆ ತುಂಬುವ ಅವಳಿಗೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಭಯಾನಕವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದರೂ ಪರಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅವನ ಬಗೆಗಿನ ಅವಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುವುದು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ಮೀರಿದ್ದು. “ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಲ್ಲವಾ” ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ನಾಯಕನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದು ತನ್ನ ಅಹಂ. ತನ್ನ ಅಹಮ್ಮಿಗೆ ಕಮಲ ಶ್ಯಾಮಲ ದಾಳವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅರಿವೂ ಅವನಿಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಅಹಮ್ಮಿನ ಕೋಶದೊಳಗೆ ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಅಪ್ಪಟ ನವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಬಿಂಬಿಸಿದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದು ನನಗೆ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೇ.

ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮೂಲ ಧಾತುವೆಂದರೆ ಅದು ಸಾವು ಮತ್ತು ನೋವಿನದು. (Death & Suffering). ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಜ್ಞಾನೋದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬೇಕು. ಬದುಕನ್ನು ಅದು ಬೆಳಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಾಯಕನ ಆದರ್ಶ. ಈ ಸಾವೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವನ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಂದಿರು ಮುಂತಾದವರು ಸಾವಿನಿಂದ ಪಾಠಕಲಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದಲೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಲೆ, ಬದುಕಿನ ಬೆಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಎನಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾವನ್ನು ಯಾರೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದನ್ನು ನಗದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. (ಟ್ರಂಪ್ ಕಾರ್ಡ್). ಸಾವು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ ಬದುಕಿಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದಲೇ ಬದುಕು ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕೊರಗು ಶೇಖರನದು. “ಇದ್ದುದಿದ್ದಂತಿತ್ತು ಜನನ ಮರಣದ ಜೋಡಿ ಗೆದ್ದುದೇನೆಂದು ಭೂತ ಜಾತಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಜಿಗಿದ” (‘ಬುದ್ಧ’ -ಬೇಂದ್ರೆ) ಇದು ಶೇಖರನ crisis. ಇದರ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಅವನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ‘ತ್ರಿಶಂಕು’ವಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ.

ಸಾವು ಮತ್ತು ನೋವಿನಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯುವ/ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಹೊಂದುವ ದಾರಿ ಬುದ್ಧನದಾರಿ. ಸಾವಿಗೆ ಘನತೆಯಿದೆ. ಅದರ ಆಚರಣೆಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಸ್ವರ್ಗದ ಕಲ್ಪನೆ, ವೈತರಣಿಯನ್ನು ದಾಟುವ ನಂಬಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾವಿನ ಘನತೆಯನ್ನೇ

ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹದ್ದು. ಬುದ್ಧ ಜಿಗಿದದ್ದು ಬದುಕನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಲು. ದುಃಖದ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ವಚಿಸಿದವನು ಬುದ್ಧ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ದುಃಖ ರುಚಿಯಾಗಿದೆ. “ಯಾರಾದರೂ ಮನಗೆ ಹೊಸಬರು ಬಂದರೆ ಅವರ ಎದುರು ಸತ್ತವನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಅಳುವುದರಿಂದ ಸುಖಪಡುತ್ತೇವೆ. ದುಃಖ ರುಚಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ತವನು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಂಪ್ ಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲನ್ನೂ ದೊರೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವನ ಪಾಪ ತೊಳೆದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಯಾತನೆ ಪಡಬೇಕು. ಯಾವ comfort, compensation ನನ್ನೂ ಒಲ್ಲದೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ pure ಆಗಿ ಯಾತನೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ.....” (ಪು.58). ದುಃಖ ರುಚಿಯಾಗಬಾರದು. ಪರ ದುಃಖ ರುಚಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವದುಃಖವೂ ರುಚಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವ- ಸಾಡಿಸ್ಟ್ ಗಳೇ. ದುಃಖದ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ಅಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿದವನು ಬುದ್ಧ. ಆದರೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದವನು. ದುಃಖ ರುಚಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಆರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದರ ತಾತ್ವಿಕ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಅಲಾನ್ಸೊ ದೊರೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಮಾತುಗಳು ಬುದ್ಧನ ತತ್ವವನ್ನೇ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ transcend ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತದೆ. ಬದುಕು ತಿಳಿಯಾಗಿಸುವ ಅನೇಕ ನೆನಪುಗಳು ಶೇಖರನ ಭೂತದಿಂದ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತದೆ.

‘ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬ ಬರೆದ ಕತೆಯೊಂದರ ಪ್ರಾರಂಭ, ದೂರದಿಂದ ಕೇಳಿಸಿದ ಹಾಡು. “ಕಂಗಳಿದ್ಯಾತಕೋ ಕಾವೇರಿ ರಂಗನ ನೋಡದ” ಮರುಕಳಿಕೆ, ಏನು ನೆನಪು? ಎತ್ತರದ ಬಂಗಾರದ ಕಳಶ..... ಒಳಗೆ ಹಸಿಯಾದ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ನಂದಾದೀಪ.... ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡಿದ ಕೊಳೆಯುವ ಹೆಣ, ಯಾವ ಸಾವು ಯಾವ ಕತ್ತಲು, ಯಾವ ಜೀವನ?” (ಪು. 55)ಬದುಕೆಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೊತ್ತ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶೇಖರ ಭೂತದ ಜೊತೆಗೆ transcend ಆಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಬದುಕು ತಿಳಿಯಾದಂತೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವನೊಳಗೇ ಇರುವ transcend ಆಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಭೂತದ ಜೊತೆಗಾಗಲೀ ವರ್ತಮಾನದ ಜೊತೆಗಾಗಲೀ ರಾಜಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯವಂತೂ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅತಂತ್ರ

ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಪರ್ಯಾಯಗಳೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಖರ transcend ಆಗುವ ಈ ನೆನಪುಗಳ ಸ್ವರೂಪವೇ ಅವು ನಿತ್ಯ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವಂತಹವು ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬದುಕೆಂದರೇನೆ ನಿತ್ಯ ಬದಲಾವಣೆ. ಪ್ರಜ್ಞಾಪ್ರವಾಹ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಅನಿತ್ಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ‘ಅನಿಚ್ಛ’ವಾದುದಕ್ಕೆ ರಾಗವನ್ನಾಗಲೀ, ದ್ವೇಷವನ್ನಾಗಲೀ ತಳೆಯುವುದರ ಬಗೆಗಿನ ನಿರರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಬುದ್ಧ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ದುರಂತವೆಂದರೆ ಶೇಖರ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳಿಂದಲೇ ಕಾಣಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ‘ನಿಜ’ಕ್ಕೆ transcend ಆಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒಂದು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ದೂರ ದೊರಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿಮನಸ್ಸು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ‘ವಿಪಶ್ಯನ’ದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ equanimity ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶೇಖರನಿಗೆ ಈ equanimity ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾತನೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ದುಃಖ ವನ್ನಾಗಲೀ ಅವನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ದೂರದಿಂದ ನೋಡಲಾರ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಶೇಖರ ಬುದ್ಧನಾಗಲಾರ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತನಗೆ ಅದರ ಅರಿವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ಭ್ರಮೆಯೇ. ಈ ಭ್ರಮೆಯ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಆಪುತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನೇತ್ರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಬದಲು ಸಂಬಂಧಗಳಾಚೆ ಬದುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬದುಕಿನ ಯಾತನೆಯನ್ನು (suffering) ಕ್ರೋಧದ ಮೂಲಕ ಮೀರಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾತನೆ ಅವನಿಗೆ ‘ಅನಿಚ್ಛ’ದ ದರ್ಶನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಏರು ಜವ್ವನದ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಾಗಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಅವನು ಸಮಚಿತ್ತದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪರಂಪರೆಯ ಜೊತೆಯ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲ ತಲೆಮಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ ಒಂದು ಕ್ರೈಸಿಸ್ ಆಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶೇಖರ ಕುವೆಂಪುರವರ ‘ಕಾನೂರುಹೆಗ್ಗಡತಿ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾದ ಹೂವಯ್ಯನ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಾನೆ. ನರಹರಿ ಎನ್ನುವ ಅವನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ‘ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಸರ್’. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೂವಯ್ಯನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಇಷ್ಟ’ ಎಂದಾಗ, ಶೇಖರ “ಆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹಿಡಿಸದೆ ಇರೋದು ಅವನೊಬ್ಬನೆ. ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತ ನರಹರಿ? ಹೂವಯ್ಯ

ಮಲೆನಾಡಿನ ತನ್ನ ಜನರ ಜೊತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆರೆಯಲಾರದಂಥವನು. ತನ್ನವರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಂಬಲದವನು. He is neo - brahmin. So he is a rebel. ಆದರೆ ಅವನು ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳೂ ಆತ್ಮವಂಚಕರೇ. ಅವನ ಭಾವ ಸಮಾಧಿ. ಸೌಂದರ್ಯಾಧಾನೆ ಎಲ್ಲ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಏಕ ಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನೊಬ್ಬನ ಸೋಗು” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. (ಪು 65). ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಶೇಖರನೂ ಪೂವಯ್ಯನ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವೇ. ಅದನ್ನು ಅವನೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನವರು, ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಯರೇ ಅವನಿಗೆ ಹೇಸಿಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ತಾಯಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ಎಂತಹ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಬೆತ್ತಲೆ ದೇಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ಫುಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅಷ್ಟು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಅದನ್ನು ದಾಖಲಾಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'ತಾಯ್ಗಂಡ' ಬೈಗುಳಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಧ್ವನಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಈಡಿಪ್ಸಿನ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಳಗೆ 'ಗೂಢ ಪಾಪ ಲೇಪನ'ವಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತೆ, ವಿನಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ 'ಭವತಿ ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ' ಎನ್ನುವ ಮಂತ್ರ ಶೇಖರನಿಗೆ ತಿರುಪೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವ ಕಾರ್ನೀಲಿಯಾ ಸೊರಾಬ್ಬಿ ಎನ್ನುವ ಲೇಖಕಿ ಕೂಡ ತನ್ನ "ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಲಿಂಗ್" ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನದ ವೇಳೆ ವಟು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು "begger's bowl" ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಶೇಖರನಿಗೆ ಕೂಡ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ, ತಾನು ಏನು ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶೇಖರನಿಗೆ ಅರಿವಿದೆ. "ನಾನು ಏನೇನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೋ ಅಸಹ್ಯವೆಂದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತೇನೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೆ" (ಪು.81) ಆದರೂ ಅವನು ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಒಂದು ದೌರ್ಬಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದಾಗಿದೆ.

ಶೇಖರನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರವಿದೆ ಅದು ವಿಟ್ಟಲನದು. ಶೇಖರ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆ, ವಿಟ್ಟಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅವನು 'ಸುಖ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ವಿಟ್ಟಲನ ಈ 'ಸುಖ'ದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದ್ದರೆ, ಶೇಖರನ 'ಅಸುಖ'ದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು

ಕ್ರೋಧಮುಖಿಯಾಗಿದೆ. ಭಯಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೆರೆದ ಶೌಚಾಲಯವಾಗಿ ಕಂಡ ಅಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಭಾರತೀಯವಾದ ಸಾವಿನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮತ್ತು ದುಃಖದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿ. ಇದು ಬರೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಯ ದಿಕ್ಕೇ ಬದಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ.

ಶೇಖರನ ಪಾತ್ರದ ವಿಕಾಸವನ್ನು 'ಭವ' ಹಾಗೂ 'ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆ' ಯ ಅನಂತರದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂದು ಶೇಖರನಿಗೆ ದಕ್ಕದ ಅಖಂಡ ದೃಷ್ಟಿ ಈ ಕೃತಿಗಳ ನಾಯಕರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾದುದನ್ನೂ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಶೇಖರನ ಅಮ್ಮ ಒಬ್ಬ "ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಜಗಳವಾಡುವ, ಬಾಗಿಲ ಸಂದಿಯಿಂದ ಕದ್ದು ಕೇಳುವ, ಮಗನ ಕಾಗದವನ್ನು ಕದ್ದು ಓದುವ", ಮಗನ ಸಾವನ್ನು ರುಚಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ (relish), ಸ್ವ ಅನುಕಂಪೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೇಸಿಗೆಯಾದ ಹೆಂಗಸು. ಅವಳ ಸಾವನ್ನು ಕೂಡ ಅವನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರೀತಿ ತುಂಬಿದ, ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸಿನ, ಅಕ್ಕುವಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ (ಗೌರಿಯ ಸಾಕು ತಾಯಿ) ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಾಳೆ. ಮುಗ್ಧಳಾದ, ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಹಾತೂರೆಯುವ ಶಾಮಲಳೇ, ಮುಂದೆ ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಬಗೆಯುವ ಪಶ್ಚಿಮದ ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ಹರಿಸುವ, ಧೈರ್ಯ, ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ, ಪ್ರೀತಿತುಂಬಿದ 'ಗೌರಿಯಾಗಿ' (ದಿವ್ಯ) ಸಶಕ್ತಪಾತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಮೈದುಂಬುತ್ತಾಳೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ರ್ಘಾನಿರಾಣಿಯ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಿಗಿಂತ, ಮೂರುಲೋಕದ ಗಂಡನಾದ ರಾವಣನ ಎದುರು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸೀತೆಯ ಮಾದರಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೌರಿಯ ಪಾತ್ರ ಅಂತಹದ್ದು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಒಲಿದದ್ದು ಯುದ್ಧಕ್ಕಲ್ಲ ಅಹಿಂಸೆಗೆ. ಅಹಿಂಸೆ ಬುದ್ಧನ ಹಾದಿಕೂಡ. ಬುದ್ಧನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಾಂಧೀಜಿ ನಡೆದವರು. 'ಪ್ರೀತಿ ಮೃತ್ಯು ಭಯ' ದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆತೊಡಗಿದ 'ಬೋಧ', 'ದಿವ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು "ಬತ್ತಲಾಗದೇ ಬಯಲು ಸಿಕ್ಕದಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುವ ಅಡಿಗರ ಮಾತಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತಿದೆ.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಾದ ವಿಕಾಸದ ಸ್ವರೂಪ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ಓದುಗರ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜ.ನಾ. ತೇಜಶ್ರೀಯವರು ಈ ಕೃತಿ ಅನಂತ ಮೂರ್ತಿಯವರ ಒಟ್ಟು ಬರವಣಿಗೆಯ 'ಮುನ್ನಡಿ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಬರಹ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ'ದ ಬರಹಗಳ ಮುನ್ನಡಿಯೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದೀತೇನೋ. ಅವರು ಪೂರ್ವ ಮೀಮಾಂಸೆಯೆಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿದ್ದರ ಸುಳಿವೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಎಳೆಯೊಂದು ಸಾವಿನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದೇ ಬೀಜರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು 50 ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಎಳೆದ ತೆರೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿ ತನ್ನ ಕಾಲವನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತನ್ನ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾಕತಾಳೀಯ ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಬರಹಗಳು rebel ನಿಂದ revolution/evolution ಎಡೆಗೆ ಸಾಗಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಾಢಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಓದುಗರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು, "ಬ್ರಾಡ್ಲೆ ಗೀಡ್ಲೆ ಓದಿಕೊಂಡು ಕಾಲಕಳೆದು ಬಿಟ್ಟೆ ಆನಂದ ವರ್ಧನನ್ನು, ಪುರಂದರ ದಾಸರನ್ನು ಓದಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ' ಎಂದು ಪೇಚಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ "ಈಗ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂದರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು" (?) ಎಂದಿದ್ದರು. ಇದು ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

- ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

...ಸಮಚಿತ್ತದ ವಿದ್ವಾಂಸ

'ಪರಮ ಕೊಲೆಪಾತಕಿಗಳಿಗೆ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಕಠಿಣ ಸಜೆಯನ್ನಾಗಲೀ ವಿಧಿಸಬಾರದು. ಅವರಿಗೆ ನಿಘಂಟುರಚನೆಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಲಿಹಾಕಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಗಳೂ ಅಡಗಿವೆ'. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ 'ನಿಘಂಟು ರಚನೆಕಾರರು ಟೀಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದಂತೂ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮದೊಂದು ಷರಾ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ಪಠ್ಯಗಳ ಶುದ್ಧಪಾಠವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರದೆ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದು ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರಿಂದಲೇ. ವಿದ್ವನ್ಮಣಿ ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇನ್ನು ಬರಿಯ ನೆನಪಷ್ಟೇ.

- ಡಾ. ಟಿ. ವಿ. ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಕೃಪೆ : ಪ್ರಜಾವಾಣಿ

CRIMINAL TURNED GANDHIAN

GANDHI'S LIFE STORY INSPIRES A PRISONER

Prisoner confessed his Crime after reading an Autobiography of Mahatma Gandhi

NASHIK: An under trial prisoner of Thane Central Jail, after reading an Autobiography of Mahatma Gandhi, has not only confessed to the crime he committed, but also written apology letters to the people whom he had harassed and threatened before.

In the Press Conference at Nashik Central Jail organised by Mumbai Sarvodaya Mandal today, a prisoner, Shri Laxman Tukaram Gole, presently lodged at Nashik Central Jail said, "After reading the Autobiography of Mahatma Gandhi – 'My Experiments with Truth', supplied by Mumbai Sarvodaya Mandal on my request; I am determined to follow Gandhi's path of truth & non-violence and wrote an application to Hon. Judge of Vikhroli Court that I am confessing my crime and do not want to waste the time of the Court. I also requested the Judge to end the proceeding of my case." The Press Conference was addressed by Dr. Rajan Welukar, Vice-Chancellor, Yashwantrao Chavan Open University, Nashik and Shri. A. C. Rane, Nashik Jail Superintendent.

Laxman Gole was a hardcore criminal and 19 cases for scuffle, threat, dispute, terrifying & beating people were filed against him by Chirag Nagar Police Station, Ghatkopar, Mumbai. He was declared free in 18 cases. He confessed his crime in last case and the judge had convicted him under;

1. u/s 384 of IPC r/w 34 and sentenced to suffer R. I. for 2 years and to pay fine of Rs. 500/-, i/d to suffer R. I. for one month.

2. u/s 506 (ii) r/w 34 of IPC and to

Nashik Jail inmate, Shri Laxman Gole expressing his views before Press Conference at Nashik Central Jail about Confessing his crime after reading an Autobiography of Gandhi.

suffer R. I. for 2 years and to pay fine of Rs. 500/- and i/d to suffer further R. I. for one month.

3. u/s 37 2 (a) r/w 135 of Bombay Police Act and is sentenced to suffer R. I. for one month and to pay fine of Rs. 50/- and i/d to suffer R. I. for 5 days.

The Hon'ble Judge, Shri M B Gosavi, Spl. Metropolitan Magistrate, Vikhroli Court considered his case sympathetically and ordered all above substantive punishment shall run concurrently thus reducing 2 years punishment to him. Bombay Sarvodaya Mandal has deposited

Gole's fine of Rs. 1050/- so he will be released soon. He had spent 18 months in Thane Central Jail as an under trial.

Today Gole has become a brand ambassador of Mahatma Gandhi in Nashik Jail. He is inspiring other inmates not only to read the book, but to confess their crimes also. Mandal has received letters from five inmates of Nashik Jail who want to read Gandhi's Autobiography & other books of Mahatma.

While addressing a press conference, Dr. Rajan Welukar, Vice-Chancellor, YCMOU, Nashik said, "Our University has installed a 'Gandhian Thoughts Chair' and introduced a Diploma course in 'Gandhian Thoughts' to create awareness among youth to follow the path of truth, peace and non-violence which is a need of this hour. This has relevance at a time when some of the misguided youth take the path of violence and they are becoming more and more violent, with an increase in gun-culture."

Nashik Jail Superintendent, Shri A. C. Rane believes that Jails are not for unishment but to reform the prisoners who are disillusioned about their lives and we here guide them to become better citizen when they go out from the jail. According to Gandhi's beliefs, Jail should be a (Correction Center).

TRK Somaiya of Mumbai Sarvodaya Mandal said, "There is a steep increase in the sale of Autobiography of Mahatma Gandhi since last two years. Last year, about 2,36,000 copies of Gandhi's Autobiography in 12 Indian & 6 foreign languages were sold.

Shri Laxman Gole addressing the Press Conference

This year, more than 2,41,000 copies of the Autobiography have already been sold since last 9 months and 19 new books have been published on Gandhi in English, Marathi and Gujarati in two years. At the same time, the book is inspiring people from different walks of life to bring about a change for a better in their lives."

Sarvodaya Mandal has been organising Gandhi Peace Exams in different jails of Maharashtra since last five years and has been getting a very good response from inmates. Many inmates have been inspired by Gandhian thought after appearing for Gandhi Peace Exam. Some of the feedbacks of jail inmates who appeared for the exam are as follows:

● I have learnt a lot after reading the Autobiography. I have decided that no matter how many obstacles come, I will follow Gandhi's teachings. I will never lie to anyone.

- Anurag Kongalkar (Age 23 yrs,

B.E. in Electronics)

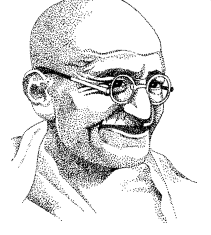
● If I had met the Sarvodaya workers earlier, then I would not have landed up here in Jail.

- Ravindra Mhatre (B.Com), secured first place in Gandhi peace Exam

Somaiyaji further said that there are many inspiring stories of An Autobiography.

PSI, Mr Idris Saiyad from Gujarat who has been charge-sheeted in Bilkis-Bano's case during the Gujarat riots and presently lodged in Arthur Road Jail was also inspired by Autobiography supplied by Sarvodaya Mandal and wrote, "I am very grateful to you for sending the Autobiography of Mahatma Gandhi in response to my letter. In the past, I have received many medals and prizes during my service. But the book of Bapu I received from you is the best and most valuable gift to me and it will remain in my memory forever. I have no words to express my gratitude for you".

In a unique order, a Madurai judge ordered A Ranganathan, an MLA, whose case was being heard in his court, to visit the Gandhi Museum everyday for five days and read Mahatma Gandhi's writings including his autobiography to bring about a change in him.

Hollywood actress Jennifer Aniston has been inspired by the Autobiography and found new hope in life at a time when she there was turmoil in her life after her divorce with her husband Brad Pitt. She has been spotted wearing T-Shirts with Gandhiji's words like "I have nothing new to teach the world. Truth and Non-violence are as old as the hills." or "Defeat cannot dishearten me. It can only chasten me. I know that God will guide me. Truth is superior to man's wisdom."

Laxman Gole made up his mind to relinquish the old path of the wickedness after reading the life sketch of Gandhiji in the jail. But it was not easy to cut all the relations with the previous life of violence. Now, he is at the Gandhi book centre, but it is difficult to make out that the same person was once in the prison. His body is thin and pale but self confidence is reflected in his eyes.

Courtesy: Bombay Sarvodaya Mandal, Gandhi Book Centre, Mumbai

Laxman Gole narrates his early life: "in the slum areas of Ghatkopar, now and then the quarrel used to break out over water. There was a panic due to the presence of one hooligan. Once it so happened that over the row on

water, I pierced a knife into his body. Hence the story of my crime began." After this incident Laxman did not retreat from anti social activities like looting, blackmailing and the illegal trading.

Laxman Gole says: "I must have committed all types of offences except murder. I used to get a lot of money for all these disgraceful activities and often I landed up in the jail." Later, when the terrorism increased in Mumbai, Laxman was arrested under the anti terrorism act and the possibility of getting a bail was nil. But in such a criminal atmosphere, how has he come across Gandhiji's biography? Laxman describes in his words, "In those days, I was in the prison at Nasik and Arthur Road Jail. There was a criminal by name of Pradip Bhalekar who gave me a short life sketch of Gandhiji. It did not interest me first but I still read it in leisure and I felt peace. It struck me, when Gandhiji repented after doing a wrong thing and became a good man. So, I felt that I can also become a good man." Spiritual transformation in Laxman After the above incident, Laxman requested for a bigger copy of the book of biography of Gandhiji. He decided firmly after reading, that he would repent for his crimes. At that time, 18 small

and big cases were there filed against him. Some cases were closed but he was imprisoned for three cases. Laxman sought the way of repentance and he wrote to the magistrate to give him sentence as early as possible, so that the time of the court might not be wasted. On receiving the letter, the magistrate was amazed and he called Laxman to the court and questioned him about the reason for his request. Laxman replied that he had got inspiration to confess for his sins from Gandhiji.

The magistrate made it clear that sentence of imprisonment of seven years could be awarded to him in three combined cases. Laxman said that he knew that and he was agreeable for the sentence imposed upon him. Being moved by the act of repentance of Laxman, the magistrate reduced the sentence from seven years to four years and fined him, besides sending him to the prison as a prisoner Laxman looked after other prisoners and distributed the literature of Gandhiji. He tried to change the minds of criminals. The Gandhi Book Centre has got so far 72 letters from Nasik Jail, requesting for the books on Gandhiji. The jail officers were pleased by his behaviour and they relaxed the sentence awarded to him by fifty days. "I will work for Gandhiji" People came to know about Laxman after he was set free from the jail. One diamond merchant was ready to employ him in his business but Laxman turned down the offer. He kept on saying "From the diamond merchant, one can get a plenty of money but no peace. I have to walk along the path shown by Gandhiji. So I requested the Gandhi Book Centre to employ me there only". Now Laxman is working at Gandhi Book Centre in Grant Road. He has studied only upto 7th standard but he learnt reading and writing Gujarati in the jail only. He now sells book and spins Charkha.

Courtesy: "Nandini -Voice for the deprived" Chennai

GOD, SCIENCE, BLIND FAITH & MSD

The Monsoon has failed this year, inspite of Meterological Department of the Govt assuring us in March this year, that it will be a normal monsoon. Meterological Department had assured once again in June. That this drought has spread not only to Indian subcontinent , but also to sub-saharan Africa & the United States, is to say east, a disaster of mammoth proportion, particularly when the world is undergoing economic downturn.

Be as it may, the fact is all the people are despondent. The price of all food grains, vegetables and cereals, have over the past two years spiraled over 200 percent. I wonder how, the poor are really LIVING, in this country, as it is difficult even for a Middle class family with regular income. Vegetable prices in the last 15 days have gone up 200 percent once again. Water shortages in all the Metros have been reported, people alleging, water stealing by the organized gangs and the conniving Officials. This year, the Govt need not fear , that it is only school children who fail in the 9th standard who are going to commit suicide. Lakhs and lakhs of poor farmers in Karnataka, Maharashtra, and Andhra too are surely going to commit suicide. As their widowed families cannot sustain, the land may well be given off by the Govt to the Industries for setting up...SEZ zones !!!

In this melee comes the announcement of the Karnataka Govt, sanctioning Rs. 17 Crores to various, temples, churches and Masjids for conducting, Prayers & Poojas, to invoke the God of Rains. Each of these have been given Rs.5000, to offer prayers. The Media has gone gung-ho, interviewing people all round the state and outside on the desirability of spending such HUGE SUMS OF MONEY on poojas, while ordinary people need facilities. Scores of INTELLECTUALS, (read as Kannada writers who know English), Young persons, College goers, House wives, have all been interviewed by many citizen journalists and also regular journalists.

Almost all of those who have been interviewed (OR You may conclude that only those who concur with the journalist have been interviewed) have unanimously opined that, this is a sheer waste, at a time, when drinking water (where do they think water comes from?) may be supplied to the rural poor in these funds. Some of

Dr. B.R. Manjunath

the comments have been

“In these modern times, it is shameful that the Govt is acting on Blind faith”

“Why don't they use these funds for seeding the clouds ?”

“Prayer does not cost 5000 rupees, you can just pray”

“Govt which teaches the children Science in schools, is itself turning to blind faith..ha...ha..ha”

All are valid views from a generation which has been conditioned by their elders and modern Science.

I agree with them.

But let us look at the funds that are being spent on the Meterological Survey Department (MSD as it called). This Department has an annual budget of Rs. 9400 crores. It employs lots of Ph.D s, M.Sc s and not to say many bureaurats, scientific equipments. This is apart from several satellites, each at a cost of Rs. 1,40,000 crores, launced every 3 years.

Why none of our INTELLECTUALS, HOUSE WIVES, COLLEGE STUDENTS and the rest have not even questioned, what is the use of all these investments ? Each year , the MSD goes on predicting impending weather, without any success. All you need to do, is to compare their predictions each March-June and also the Rainfall in the same year. What is their success rate or even accuracy? Why no one has questioned, that this Department is waste of Public expenditure? If you look at the prediction success of the MSD, and also the various religious calenders(Panchanga) compiled by Jyotishis, you will find a startling revelation !!! The success rate of the Jyotishis is far higher than that of MSDs.

Let alone in India, even in those supposedly modern countries, the success rate of their own MSDs is poor. There is a joke in the US. “There are liers, big liers, & weathermen”.

It is fashionable , as in the yester years, to put up a garb of modern science and preach from the towers.

In the last 100 years, we have been moulded to believe that science is paramount and fool proof.

But Science , literally means, “Knowledge”. An imperfect knowledge , is no knowledge and nothing to boast about. Those who think, “Let us seed the clouds”, do not know as yet, what is the mechanism, what are the consequences. “Just go up in a plane and scatter, silver iodide powder, and you will have plenty of rains “ is what they have heard. Ask a scientist, who is researching into this. He will tell you, his current knowledge is imperfect. Wind patterns, temperatures, Land vegetation, all have their effects.

Even if seeding the clouds induces rains in one area, the adjoining area is subjected to deficit rainfall.

It is no big secret that Man has not garnered even an iota of knowledge on the mysteries of the Universe. I am a scientist, and I accept with all humility. We accept that there is an unknown greater mechanism/force/play at work, which is beyond our ken. Most call it God and we Physicists call it Energy. How energy plays out is unknown. That is why Man surrenders before it. That is known as POOJA. POOJA is a Dravidian Custom. It comes from the Dravidian word “POO” meaning flowers. “JA” means born out of. It is no secret that now when the rains are scarce, flowers cost money. Therefore Rs. 5000 in a temple to cover the deity with flowers is no big deal.

Who knows, POOJA may still bring in rains for us. But trust me, the INTELLECTUALS, HOUSEWIVES, COLLEGE STUDENTS, and above all the MEDIA (read as JNU) , will all praise the MSD !!!

JAI HIND

Interview : Prof. G.H.Nayak

OF WHAT USE IS CRITICISM IF IT CANNOT EXPRESS ANYTHING DIRECTLY?

Asks Kannada critic & Pampa awardee Prof. G.H. Nayak

"I did not apply for any award or influence anybody. Still I have been selected for Pampa award. I am happy and will accept it joyously. But Kannada language is facing hardship at present and I am not fully pleased to be receiving the award at such a time. However, I am not even a sanyasi to reject it."

This is how renowned Kannada critic and writer Prof. G.H. Nayak expressed his view on his being selected for Kannada literature's most prestigious Pampa Award. Prof. Nayak unravels his views on Kannada and literature in a tite-a-tite with Star of Mysore Correspondent Kiran Kumar at his home in Kuvempunagar, Mysore. Excerpts:

Star of Mysore (SOM): Do you feel that the award is belated?

G.H. Nayak: I do not know. I have worked sincerely and with dedication and this award is an honour for my work. The number of my books may be less, but I have not compromised on the quality of my writing. I have proved that it is possible to write truth without coming under anybody's influence. You may feel that it is self-praise. But it is self-confidence. The present day culture is polluted; instead of reverence towards values, worshipping wealth and individual has increased. In such a situation, can you expect honesty?

SOM: Why such harsh words?

Nayak: When I was working in University (Mysore), I did not beseech anybody to publish my books or seek promotion. I remained silent believing that everything will come my way if I have eligibility. My juniors (those with or without merit) got awards, promotions. I was neither sad nor jealous. Now I am being honoured at this ripe age and I will accept it with natural happiness.

SOM: Is G.H. Nayak always like this?

Nayak: I am not harsh. I have never written felicitation volumes on any person, or given any felicitation speech, nor written foreword for any book. Because I don't know how to eulogise or flatter anyone. I got into the wrong side of people because I criticised Shivaram Karanth and U.R. Ananthamurthy when they got Jnanpith award. Many admonished me. Many such incidents have been documented in my book Samakaleena.

What use is criticism if it cannot express anything directly? Even when I revered Kuvempu, I criticised his book Chitrangada and upheld his mistakes. Ha.Ma. Nayak and Yashwantha Chittala reacted to my criticism and a literary war took place in Prajavani. My statement that Karanth's Mookajjya Kanasu was not at all a great work and that he had never authored such a work came under fire by all. When I criticised Devaraj Urs, I got a life threat from late B.V. Nayak (former MP). In the midst of all this, my work and crusade did not end.

SOM: Who is a good critic?

Nayak: A good critic should be honest, sensitive and perceptive. He should critique a contemporary book with a good presence of mind and neutrality. Then the author will get justice and the readers will realise the essence of the book.

An individual or author is not significant for good criticism, but the quality of the book. Democracy has given birth to literary criticism. Where there is no free-dom, there will be no opportunity for criticism. Both democracy and literature say this. There should be free criticism, either in literature, social or in political fields.

SOM: You were in Mumbai. How did Mysore attract you?

Nayak: It was my choice. My guru T.S. Subbanna (educationist) sent me to Mysore as it was ideal for a person who loves literature. In Mysore, I was guided by Gopalakrishna Adiga and others. Subbanna dreamt of my achievements in literary field.

SOM: Your opinion about Kannada of today.

Nayak: Kannada is in a sorry state and it is not a recent development. But we are blaming the BJP government for the down-spin of the language which started when the country was divided into States on linguistic basis. Earlier, Gandhiji had given prominence to education based on one's mother tongue. If the governments of Nehru, Indira and their successors had worked effectively towards imparting such an education, Kannada would not have come to such a sorry state.

SOM: Tell us about your crusade for literature...

Nayak: I am an old man now and do not have any energy left to talk or create a new literary work. I do not want people to understand my words superficially and criticise me. Hence, I have mostly stayed away from press interviews. When I spoke about Dasara celebrations some time ago, Pramod Mutalik (of Sri Rama Sene) had given a call to beat me to death. I do not want to get into more such controversies in my old age.

Courtesy: Star of Mysore

FORTHCOMING PROGRAMMES

Saturday 11.08.2012	7.00 p.m.	"Veena Recital" by Vid. D. Balakrishna (Son of Vid. Veene Doreswamy Iyengar)
Saturday 12.08.2012	10.00 a.m. onwards	Carnatic Music Competition For Children between age 8 to 25
Saturday 08.09.2012	7.00 p.m.	'Bharata Natyam' by Ms. Sandhya Kamal & Troupe, Bangalore

...ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ 1908ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಸಂದರ್ಭದ ಚಿತ್ರ. ಎದರಿಂದ ಕುಳಿತಿರುವವರು - ವೀಣೆ ಪಂಕಜಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಬಿದಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ, ಚಿಕ್ಕ ಸುಬ್ಬರಾಯರು, ತಿರುಪಾಂಕೂರು ಸಹೋದರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತು ವೀಣೆ ಶಿವರಾಮಯ್ಯ.

ಚುನಾಯಿಸುವುದು ತೀರಾ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಆಗ, ಮಹಾವೈದ್ಯನಾಥ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ಎದ್ದುನಿಂತು- "ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರೇ, ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಡಿ- ನುಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಮೀರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅದ್ವಿತೀಯ ಕಲಾವಿದರೇ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು! ಅವರು ನಾದ ಮಾಧುರ್ಯ, ಎಣೆ ಇಲ್ಲದ ಮನೋಧರ್ಮ, ಸುಖವಾದ ವಿನಿಕೆ-ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಅವರಿಗೇ ಸಲ್ಲಬೇಕು" ಎಂದರು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿರುಕ್ಕೋಡಿಕಾವಲ್ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯರ್ ಅವರು ಅನುಮೋದಿಸಿ, ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು "ಪುರುಷ ಸರಸ್ವತಿ" ಎಂದು ಕರೆದರು. ಸಭೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಗೌರವಾನ್ವಿತರಾಗಿ "ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಿದ್ವಾಂಸರು" ಆಗಿ ಬೆಳೆದರು.

ಸರಸ್ವತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳವು
ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ನೀಡಿದ (1902) ವೈಣಿಕ ಶಿವಾಮಣಿ- ಬಿರುದು ಅನ್ವರ್ಥವಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿ ಮಾಡಲುಯಸುವವರು ಮೊದಲು ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಮುಂದೆ ಹಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅರ್ಹರಾದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು

ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಅರಮನೆಗೆ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲಾವಿದರ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ತಲೆದೂಗಿ ಶಹಭಾಷೆ ಗಿರಿ ಹೇಳಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. "ಸುನಾದ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೇನು ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೇನು" ಎಂಬ ಅವರ ಮಾತು ಒಬ್ಬ ನಾದೋಪಾಸಕನಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದುದು. 1926ರ ಜುಲೈ 25ರಂದು ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಸರಸ್ವತಿಯ ಪಾದಾರವಿಂದ ವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಆಗ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕಿಯಾದಲ್ಲಿ "ಸರಸ್ವತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳುವಾಯಿತು" ಎಂದು ಬರೆದುದು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣ! ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ದುವಹಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಎಂದೂ ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಣೀಯರು.

ಕೃಪೆ : ಕಲಾ ಚೇತನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮೈಸೂರು
ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ನೇಸರು
ಓದುಗರಿಗೆ
ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ
ಹಬ್ಬದ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

ಮಮತಾ ಮಲ್ಲಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು

ಮುಂಬರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಳೆದ ವೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಮಮತಾ ಮಲ್ಲಾರ್

ಅವರು ಪ್ರಥಮ ರ್ಯಾಂಕ್ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಮತಾ ಮಲ್ಲಾರ್ ಅವರು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕವಿಯಾಗಿ, ಸಂಘಟಕರಾಗಿ, ಲೇಖಕರಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುಜರಾತಿನ ವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅವರು ವಾಪಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ಗೌ.ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಮತಾ ಮಲ್ಲಾರ್ ಇವರು ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧಕ ಶ್ರೀ. ನಾ. ಶ್ರೀ. ರಾಜಪುರೋಹಿತರ ಮೊಮ್ಮಗಳು. ಮಮತಾ ಮಲ್ಲಾರ್ ಅವರು ಮೂಲತಃ ಧಾರವಾಡದವರು. ಅವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಾ ಶ್ರೀನಾಥ್ ಇನ್ನಿಲ್ಲ

70 ಮತ್ತು 80ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಲಲಿತ ಕಲಾ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಾ ಶ್ರೀನಾಥ್ ತುಂಬಾ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. "ಬಿಸಿಲು ದಾರಿ", "ಬೆಳ್ಳಿಬೈಲು", "ಬತ್ತಿ ಬೆಳೆದದ್ದು", "ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣು", "ಕಡದಿನ ನೀರು" ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸದ್ದುಗದ್ದಲ ವಿಲ್ಲದೆ, ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗಿ ನೇರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಲಾವಿದೆ, ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮತೆಯ ಪ್ರತೀಕ. 80ರ ದಶಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿದ ಇವರು, ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಹೃದಯದ ಕಲಾವಿದೆಯನ್ನು, ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನೀಲಾ ತಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು, ಪತಿ ಹಾಗೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನುಶಾಪದ ಸಂದೇಶ.